

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 143. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 24-го червня 1941.

No. 143. Jersey City, N. J., Tuesday, June 24, 1941

VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: ВЕрген 4-0737. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗМІНА КОМУНІСТИЧНОЇ ТАКТИКИ В АМЕРИЦІ

НЬО ЙОРК. — Комуністична партія Америки видала маніфест у зв'язку з німецько-советською війною. В тім маніфесті гострими словами таврує Гітлера за те, що той поповнив „неспровокований кримінальний напад на найбільшого чемпіона миру, свободи і національної незалежності”, себто на Совети. Бо Совети, за словами цього маніфесту, „визволили народи Західної України, Білорусі, Басарабії і балтійських держав”. Вслід за тим комуністи Америки відтепер будуть всіма силами боротись проти фашистської Німеччини, для добра Советів. Всетаки американські комуністи далі осуджують „імперіалістичну” політику Рузвельта і Великої Британії, але будуть з нею співпрацювати тому, бо вона є добра для Советів. В комуністичних колах розпочався рух, щоб американські влади випустили з тюрми секретаря американської комуністичної партії, Бравдера, якого засуджено на два роки до тюрми за пофальшування паспорту.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЗМІНЮЄ ПОГЛЯД ПРО КОМУНІЗМ.

ОТАВА. — Канадійський прем'єр МекКензі Кінг висказав свої симпатії на адресу Советів, які стали предметом гітлерівського нападу. При тій нагоді МекКензі Кінг заявив, що в Канаді про комуністів донедавна була гостра боротьба, бо уважано комунізм за ворожу для Канади струю. Треба забути про ці ріжниці, казав він. Совети вже не є загрозою для миру і свободи, як загально донедавна тут думали. Навпаки, всякий опір Советів проти Німеччини скріплює ті сили, що стоять за мир і свободу.

ТАКТИКА ГІТЛЕРА СУПРОТИ СОВЕТІВ.

ВАШИНГТОН. — В міжнародних колах є широке переконання, що Гітлер цей раз буде уникати тої помилки, яку поповнив Наполеон. Він не буде загрожувати як під Москву, а буде наперед окупувати подальші краї, такі, як — прибалтійські, Україну, Кавказ. В той спосіб він позбавить Советів їх найважливіших, під оглядом економічним і стратегічним, територій, та буде старатись привести їх до капітуляції. Бо Україна, кажуть ті мілітарні кола, доставляє решті Советів майже всю потрібну пшеницю, а також більшу половину вугля і залізної руди, та велику кількість мінералів. Гітлер мусить поспішати, щоб ту пшеницю захопити ще на полі. Бо на Україні вже почалися жнива і збіжжя люди складають в копи. Колиб те збіжжя було звезене в стирти, їх легко можна булоб знищити.

СУБМАРИНУ І МОР'ЯКІВ ПРИЗНАЛИ ПРОПАВШИМИ.

ПОРТСМУТ (Нью Гемпшир). — Морські влади, оглянувши яскліди при помочі нурків положення субмарини О-9, що трісла під водою, признали її не до урятування; а також ствердили, що всі моряки, в числі 33, на ній загинули. Внаслідок того справлено над затопленою субмариною військовий похорон для погиблих.

ПОМЕР СЕНАТОР ПЕТ ГЕРІСОН.

ВАШИНГТОН. — Минулої неділі вранці помер сенатор Пет Гарисон со стейту Місісіпі. Він мав 59 літ. Смерть наступила після операції, яку переведено на сенаторі у зв'язку з недугою кишок.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В НЬО ДЖЕРЗІ.

БАВНБРУК (Нью Джерзі). — Минулої неділі заходами Українсько-американської громадянської ліги со стейту Нью Джерзі, тут відбувся „український день”, на яким, крім інших бесідників, промовляв також сенатор Барбур. Він вручив від себе Лідзі американський прапор і з тої нагоди виголосив промову. В промові сенатор Барбур підкресляв лояльність американських українців супроти Америки. Крім сенатора говорили: о. д-р В. Клодницький, о. В. Буката, Микола Крайц і інші. Людей було коло три тисячі. Сенатор вручив прапор на руки о. Клодницького, після чого той прапор посвячено. З боку Ліги вручено сенаторови Барбуру гарний дарунок з українських національних виробів.

НЕЩАСНА СМЕРТЬ ХЛОПЦЯ.

ЕНКРАМ (Нью Йорк). — В суботу, 21. червня 1941. р. помер нещасною смертю 13-літній Евген Поливчак, син Андрія і Марії Поливчаків, з Елизабет, Н. Дж. Покійний пішов купатися до потоку на фармі в Енкрам, Н. Й., ударив головою до скали і вбився, а тіло усунулося до глибокої, 14 футової ями, наповненої водою, яку то яму вибив водопад в цьому місці. Покійний був членом молодечого департаменту У. Н. Союзу, відділу 142. в Елизабет, Н. Дж.

ВІДГОМІН НІМЕЦЬКО-СОВЕТСЬКОЇ ВІЙНИ В ВАШИНГТОНІ

В офіційних вашингтонських колах по-ранішньому мовчать про те, який безпосередний вплив матиме німецько-советська війна на політику Америки, зокрема на відношення Америки до Советів. Покищо офіційні кола ствердили, що напад на Совети з боку Гітлера є наявним доказом, що німці стремлять до домінації над світом і не погодяться на малі уступки в їх бік. Бо фактом є, що Совети бажали співпраці з Гітлером, а навіть були готові поробити чимало уступок.

Всі застанаються над тим, чи ухвалений закон „лїз-ленд” на основі якого президент може витратити сім біліонів доларів на піддержку демократій в їх війні з тоталітарними диктатурами, буде відноситись також до Советів. Себто — чи на основі цього закону також Совети дістануть потрібну військову поміч? Назагал є таке переконання, що Совети ту поміч дістануть, зокрема тоді, колиб про це просила Англія. Та інші є такої думки, що Америка, навіть колиб хотіла дати Советам поміч, то не матиме як, бо нема належних кораблів і шляхів довозу. Ходять чутки, що вже в найближчих днях Америка звільнить цілковито супроти Советів свої попередні торговельні обмеження.

КЕРЕНСЬКИЙ НАКЛИКУЄ ДО ПОМОЧИ РОСІЇ

Александр Керенський, який за границею завзято поборював сталінський режим, тепер заявив, що демократії мусять допомогти Советам в їх боротьбі з німцями. Але водночас він запевнив, що сталінський режим таки заломиться, так само, як в минулій війні заломився царський режим. Він закликає світові демократії, щоб вони „російському народові” дали налію, що по закінченні війни він буде увільнений від большевицького ярма. Та ні словечком не згадав А. Керенський про інших народів, уявлених в сталінським режимі. Всіх їх він зачислив до „російського народу”.

АМЕРИКА ОЧІКУЄ ЧЕРГОВОГО РУХУ З БОКУ ЯПОЇЇ

Американський уряд пильно слідкує за тим, що буде робити Японія. Назагал таке переконання, що Японія незадоволена з німецько-советської війни і вона готова тепер відтягнутись від держав „осі”, та зачати свою власну незалежну від нікого політику. Та не виключене — в тих повних несподіванок часах — що, й Японія піде до війни проти Советів. Тоді готова зачати енергічну політику й Америка.

НІМЕЧЧИНА НЕ МАЄ НІЯКИХ ВИГЛЯДІВ НА ПЕРЕМОГУ, КАЖЕ БЕРНАРД ШО

Великий британський письменник, Бернард Шо, каже, що Британія і Америка можуть тепер сидіти і сміятись, як Сталін гарататиме Гітлера. Побачите, що станеться, каже Шо. Він ніяк не може зрозуміти, як можуть бути такі люди, що припускають, що Гітлер може перемогти Росію.

РОСІЯ МОЖЕ ЗААТАКУВАТИ НІМЕЧЧИНУ

Совети мали нагоду добре приготувитись до війни, каже німецьке радіо. І тому можна сподіватись советських налетів на справжню німецьку територію.

ЛИТОВЦІ ПІДНЯЛИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР

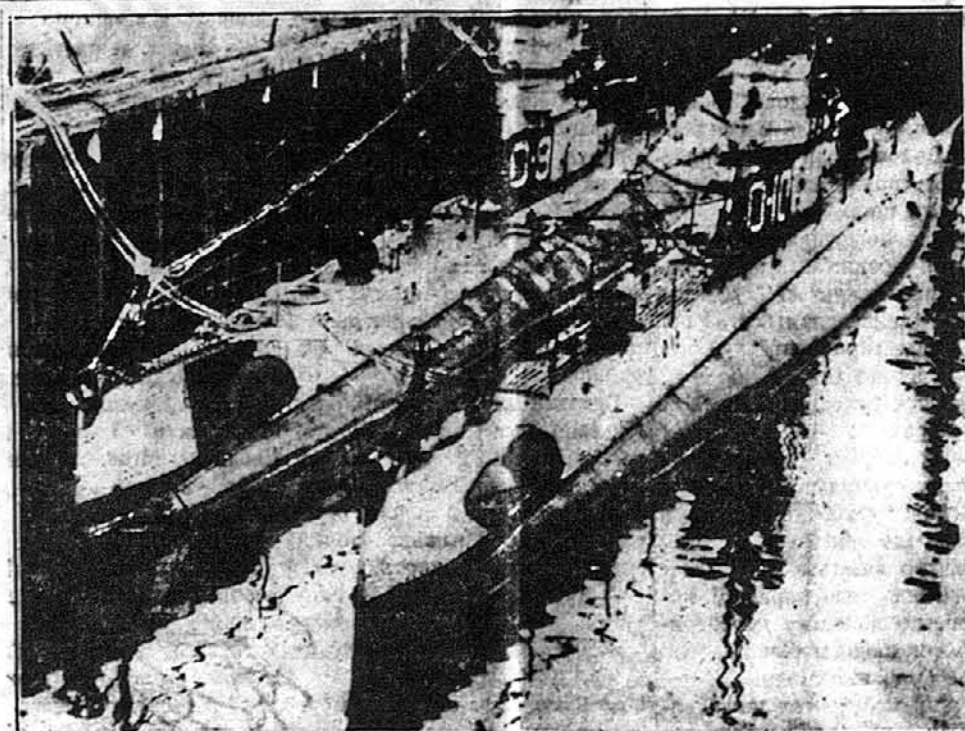
З вибухом війни між Німеччиною і СССР старе литовське посольство в Берліні виставило відразу литовський національний прапор. Останніми часами Литву репрезентувала советська амбасада.

СЛОВАЧЧИНА ТЕЖ ВИПОВІЛА ВІЙНУ СОВЕТАМ

Німецьке офіційне звідомлення подає, що словацький уряд у Братиславі виповів війну СССР.

ПРОГОЛОШУЮТЬ РЕЛІГІЙНУ СВОБОДУ

Німецьке радіо проголосило російською і українською мовою, що як тільки буде завдана на советських землях німецька адміністрація, буде визнана повна релігійна свобода.

ПРОПАВШИЙ ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН. — Американський військовий підводний човен „О-9”, що затонув 24 милі від Портсмуту, Нью Гемпшир, сфотографований, як він ще стояв коло причалу в Чарлстоні, Мейнусетс, у доках американської військової флотії. Попри нього „сестра” „О-10”, себто човен, що був збудований у тих самих доках на основі тих самих планів. При затопленні човна загинули два офіцери й принаймні 31 моряків.

СКІНЧИЛАСЬ „ДРУЖБА” ГІТЛЕРА ЗО СТАЛІНОМ: НІМЕЧЧИНА В ВІЙНІ З СССР

БЕРЛІН. — Під минулу неділю нацистська Німеччина заскочила світ новою несподіванкою: Гітлер зірвав со Сталіном і виповів йому війну. Фон Рібентроп, нацистський міністер закордонних справ, проголосив через радіо, в неділю раненько, перед стягненими з ліжок журналістами й нацистськими провідниками, що Німеччина виповіла війну СССР. Він подав довезений ряд ріжного роду причин цієї війни, закидаючи Советам, що вони не додержали умов договору, що піддержували в Німеччині й краях, що є під німецькою окупацією, підірвали елементи, що конспірували разом з Британією, а навіть були з нею в спілці, що „напали” на Басарабію і Буковину, а потім балтійські держави без згоди Німеччини, що доводили до кривавих сутичок на границі і допускали багатьох інших „провокацій”. Подібне передавав ще окремо через радіо Гебельс, нацистський міністер пропаганди.

ГІТЛЕР СПИРАЄТЬСЯ НА АРМІЮ.

БЕРЛІН. — У своїй прокламації Гітлер підкреслив, що як у всякому іншому, так і в боротьбі з Советами, він уповує головню на німецького вояка. Назвав війну з СССР, якої фронт тягнеться на яких 2,000 миль, найбільшою, яка колинебудь була в цілій історії людства. Заявив, що незабаром будуть проголошені „докази” тайного договору між Советами і Британією, зверненого проти Німеччини. Казав, що „війна проти Росії є війною Німеччини і цілої Європи з жидівсько-англьосаксонською коаліцією підбехтувачів до війни в цілому світі”.

СОВЕТИ ЗАПОВІДАЮТЬ РОЗГРОМ НІМЕЧЧИНИ

МОСКВА. — На „причини” виповідження війни Советами з боку Німеччини відповідав на протязі 6 годин Вячеслав Молотов, советський комісар закордонних справ. І то відповідав в імені Сталіна. Він підкресляв, що Совети виповнювали точнісінько все, до чого зобов'язались супроти Німеччини. Не було ніякої найменшої „провокації”, казав Молотов, а те все, що подано Німеччиною як причину до виповідження Советам війни є „брехнею і провокацією”. Далі заявив, що Німеччина розпочала війні кроки проти СССР, заки що виповіла війну, та що „така перфідія не є знана в цілій історії цивілізованих народів”. Особливо, коли мати на увазі, що між Німеччиною і СССР був договір про ненапад. Так є, казав Молотов, що Німеччина не може знайти навіть одної точки, на підставі якої моглаб виповісти війну, бо Совети сповнювали всі свої зобов'язання дуже сумлінно. Та найбільший натиск поклав Молотов на самому вступі на те, що він певний, що советська червона армія, флот та всі повітряні сили, що вже рушили проти Гітлера, сповнять разом з советським народом свій обов'язок супроти СССР і завдадуть нацистичним військам смертельний удар.

ЧОРЧІЛ ЗА ДОПОМОГУ СОВЕТАМ.

ЛОНДОН. — Вінстон Чорчїл, британський прем'єр, заявив, що кожний, що бореться з Гітлером, є спільником Британії. Казав, що він ненавидить комунізм, та проте Британія дасть повну допомогу Росії, бо ціль Британії: знищити за всяку ціну нацизм, усіма засобами і боротьбою на землі, в повітрі і на морі. Кожна людина і кожна держава, що стоять по стороні Гітлера, є нашими ворогами, казав Чорчїл. Коли є яка хвилина, що нею можна тепер радіти, то це війна Німеччина з СССР, казав Чорчїл.

УКРАЇНА В ЦЕНТРІ ВОЄННИХ ОПЕРАЦІЙ.

ЛОНДОН. — Покищо нема точніших відомостей, з яких можнаб закладати, куди піде головний німецький наступ. Так є, що є воєнні сутички і налети на півночі в Фінляндії, в Карельській шийці. Іде наступ со Східних Прус в напрямі на Берестя Литовське і Полісся. Є теж румунський наступ в напрямі на Басарабію і Одесу, бо Румунія теж виповіла війну Советам, покликуючись на „загарбання” Советами Басарабії й Буковини”. І іде наступ в напрямі Львова, звернений в сторону Києва. Про цей останній майже нема відомостей, бо там є велика вилоднена полоса, що є пограничним пасом, звідки мабуть советські війська вицофались, щоб поставити опір в краще обезпечених місцях. Так є, що, як кажуть британські воєнні знавці, німці будуть намагатись якнайскорше дійти до Києва і Харкова, щоб зайняти Україну якнайскорше і не дати советським військам нагоди понизити при відступі збіжжя. Рівночасно будуть німці правдоподібно атакувати ще й з боку Криму, куди допливуть човнами з гирла Дунаю. Покищо сильно бомбардовано Київ, Харків і Житомир в самім осередку України, а далі Севастополь в Криму. Бомбардовано теж сильно і Ковно, литовську столицю.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.
За оголошення редакція не відповідає.
3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКА, ВІЙНА ІСІДЕАЛИ

Приглядаючись ріжним крутіїствам європейських дипломатів оден американський часопис приходить до заключення, що куди американським дипломатам до такого „європейського мистецтва“, щоб поступати підступно, крутити на всі боки, всіх і вся обріхувати і вважати таке „дипломатією“. Що більше: весь американський нарід не є спосібний до такої дипломатії, що стає „рекетом в якому оден другого хапає за горло. Бо американський нарід глядить на боротьбу в Європі з чисто ідеалістичного становища. Він хоче чесно допомогти, щоб настали в Європі й в світі кращі часи, щоб положили кінець насильству і диктатурам, щоб спасти християнську цивілізацію. Але чи можна того добитись чесною?

Ось такі думки видвгаються з приводу німецько-турецького союзу, якого здійснення вважають хитрим ділом великого дипломата-крутії — фон Папена. І заміне тут те, що не радиться американським дипломатам іти таким самим шляхом, а до раджується їм держатись ідеалізму і чесноти, бо це відповідає характерові американського народу. Як теж дораджується їм не піддержувати таку дипломатію, яка спирається на крутіїства.

Треба признати, що ті американські завваги звучать дуже благородно. Принаймні в теорії, бо в практиці їх так тяжко здійснювати, що тяжко про це навіть говорити, коли мати на увазі методи нинішньої дипломатичної боротьби.

Та не зважаючи на те, як минулої війни, так і тепер, американський нарід вмішується у війну головнзю з чисто ідеалістичних мотивів. Як не було комбінацій, то коли іде про американські маси, що несуть і понесуть в воєнній гирлі з собою з повним світовим воєнним конфліктом, то так є, що ті маси готові знову пожертвувати себе на те, щоб в Європі настав якийсь кращий лад. І навіть готові за це нічого не жадати. Значить, що якщо Америка піде до війни і виграє, чи якщо виграють без її активної участі, але при її повній допомозі альянті, то вона певно нічого не жадає для себе, а тільки буде домагатись, щоб запанували ті ідеали, які вона визнає. Саме проте нам і розходиться. Бо щоб так сталося, то треба Америці бути приготованою уже тепер на те, що ріжні дипломати-крутії будуть намагатись нею крутити при мировім столі в такий самий спосіб, або й гірший, як це було по минулій світовій війні. Ось тому-сама треба завчасу здавати собі ясно справу з того, яка має бути „нова Європа“. Треба основно й радикально вирішити вже тепер многі важні проблеми — в ідеалістичному і справедливому напрямі. І заставити вже тепер ріжних державних представників, великих і малих, ось таке визнати, як теж треба вже тепер знайти спосіб на тих, що потім захнуть крутити і не захочуть тим американським ідеалам підпорядкуватись.

КОЛИБ СКАЗАЛИ СЛОВО ПРО УКРАЇНУ

Коли нині в світі мова про кого іншого виходу. Але так „війну нерви“, то можна сказати, що всі ми вже є у війні. Нема такої людини, що читаючи щоденну пресу, а ще гірше — слухаючи радієвих коментарів, не відчувала потреби, зденервованія. До тих, що так відчувають те, що діється в світі, а зокрема в Європі, треба зачислити цілком певно всіх тих, що є з українського роду. Вони особливо болісно відчувають усі ті „періодичні“ пропагандні кампанії, що то час від часу вириваються, маючи в осередку своєї уваги — Україну.

Саме тепер ми знову попали на того роду кампанію, яка вже ведеться від довшого часу і далі не сходить з шпальт американських газет, ні з американського радіа. Як знаємо, то це такі вісті, що краще, щоб їх не було.

Яка на це рада? Нам здається, що справа з Україною булаб вже давно інакше виглядала, колиб альянті виявили у своїй програмі ще теж визволення і тих народів, що не є під Гітлером, але є в іншій неволі, під іншими диктатурами. Ось це є та проблема, яка обходить багато народів, а між якими є теж і 45-мільоновий український нарід.

Німеччина намагається цю проблему крутити і давати тим народам ніби надію на те, що вона їх колись визволить. У такі речі ледви чи хто тепер вірить, а приймає їх хіба в тому випадку, коли нема ніякого іншого виходу.

Але так, що про цю проблему не визнати, що всі ми вже є у війні. Нема такої людини, що читаючи щоденну пресу, а ще гірше — слухаючи радієвих коментарів, не відчувала потреби, зденервованія. До тих, що так відчувають те, що діється в світі, а зокрема в Європі, треба зачислити цілком певно всіх тих, що є з українського роду. Вони особливо болісно відчувають усі ті „періодичні“ пропагандні кампанії, що то час від часу вириваються, маючи в осередку своєї уваги — Україну.

Саме тепер ми знову попали на того роду кампанію, яка вже ведеться від довшого часу і далі не сходить з шпальт американських газет, ні з американського радіа. Як знаємо, то це такі вісті, що краще, щоб їх не було.

Яка на це рада? Нам здається, що справа з Україною булаб вже давно інакше виглядала, колиб альянті виявили у своїй програмі ще теж визволення і тих народів, що не є під Гітлером, але є в іншій неволі, під іншими диктатурами. Ось це є та проблема, яка обходить багато народів, а між якими є теж і 45-мільоновий український нарід.

Німеччина намагається цю проблему крутити і давати тим народам ніби надію на те, що вона їх колись визволить. У такі речі ледви чи хто тепер вірить, а приймає їх хіба в тому випадку, коли нема ніякого іншого виходу.

Наука на Послужі Війні

Зачали кружляти неперевірені вісті, що німецька тайна поліція арештувала відомого німецького генерала та професора, д-ра Карла Гансгофера, у зв'язку з утечею Рудольфа Геса.

Без огляду на це, чи ці погослови правдиві чи вигадані, особа професора Гансгофера є тісно зв'язана з гітлерівським рухом з теперішньою війною. Про це пишеться в американських журналах і це варто знати.

Д-р К. Гансгофер є головою Геополітичного Інституту в Мінхені, що групує 1,000 найкращих учених гітлерівської Німеччини. Він є також автором численних наукових праць з ділянки геополітики, що лягли в основу модерних німецьких планів здобуття цілого світа. До найголовніших його праць треба зачислити „Геополітика Тихого Океану“, „Військова геополітика“ та „Націонал-соціалістична думка в світі“.

За цілий час теперішньої війни, німецька армія віднесла цілу низку перемог саме завдяки науковим підготовкам. Не було здається, на стіті ще такої армії, щоб була так прецизійно ведена та доконувала таких блискавичних перемог над противником саме у найбільш відповідний час, як це тепер буває з німецькою армією, а що признають згідні військові фаховці усіх таборів.

Отже формулу нищення та розкладу противника випрацював д-р Гансгофер з цілим штабом своїх учених. Ці люди, здоблившись світові цілком невідомі. Іх навіть не знає німецька публіка. Однак їхні ідеї, їх графічні таблиці, мапи, статистики та інформаційні плани кермують політичними та мілітарними потягненнями Гітлера від самого початку.

Цей штаб учених представляє могутню організацію для підбів, машину для наукового планування, якої не мав жадний завойовник перед Гітлером. Дипломатичний корпус фон Рібентропа, Гештапо Гітлера, пропагандивний апарат Геббельса, армія Бравішца, а навіть сама нацистична партія — є інструментами цього „над-мозку“ нацизму.

Д-р Гансгофер та його штаб цілком опанували думання Гітлера ще від того часу, коли Гансгофер, як генерал відвідав бундесмаршала Гітлера в тюрмі та підхвалював його за сміливий виступ „пуч“ в Мінхені. Бо досвідчений генерал бачив великі можливості для себе у використанні великого емоційного динамізму, яким відзначався Гітлер.

В 1938. році німецький генеральний штаб побоювався, що Франція нападе на Німеччину, якщо німецька армія захопить Чехословаччину. Та проф. Гансгофер заявив, що Франція не може й не схоче цього робити. Він також обчислив, що Польща буде знищена протягом 18 днів, а коли ген. фон Бравішц протестував, що його моторові колюми можуть застрити в польському болоті, д-р Гансгофер відповів, що в тих днях дощ не буде. Як відомо, німецький наїзд на Польщу відбувся в часі надзвичайно доброї погоди. Генеральний штаб також вагався щодо виправи на Норвегію, але Гансгофер мав „прочуття“, що все піде гаразд. Є теж відомим, що Бравішц хотів відразу напасти на Францію, однак Гансгофер перестеріг, що „ще не час“, що треба наперед пустити інші чинники в рух. Німецькі атаки в Лівії та на Балкані не почались скорше, аж д-р Гансгофер був готовий з своїми науковими формулами.

Доки буде функціонувати ця наукова машина д-ра Гансгофера, так довго можна сподіватись, що німці будуть вигравати. А головна засада Гансгофера саме й має за цілю опанування обох Америк та Тихого океану. Бо підчас його відвідин у тюрмній келії, в якій сидів Гітлер, переговорено головніші напрямки німецької заграничної політики, згідно з вимогами націонал-соціалізму. Ці принципи виложив в XVI. розділі Гітлерової книжки „Моя боротьба“.

Коли в січні 1933. р. Гітлер прийшов в Німеччину до влади, він негайно дав вільну руку Гансгоферові, який почав поширювати при державній допомозі свої науки приготування. Гансгофер переконував

Гітлера, що якщо Німеччина має стати знову на ноги, її уряд мусить знати до найменших деталей всі добрі та лихі сторони противника, його сильні та слабкі місця.

Це завдання спало на Геополітичний Інститут в Мінхені. Для успішної праці ген. Гансгофер зажадав необмеженої влади для Інституту та кооперації з боку пропаганди та державної розвідки.

Далше ген. Гансгофер зібрав з німецьких університетів більше як тисяч учених економістів, мілітарних стратегів, фізиків, психологів, географів та других спеціалістів. Ці спеціалісти перевіряють та аналізують звітлення та донесення німецької розвідки. Висліді тих розшуків уміщуються в спеціальному „Стратегічному Індексі“, що є геополітичною мапою та енциклопедією цілого світа.

„Стратегічний Індекс“ реєструє кожну фазу життя всіх народів світа — кожний детальний військовий, економічний чи психологічний відрух найменшого народу на світі. Надходячий голод в Україні чи в Китаю, створення нової політичної партії в Аргентині, релігійна вражливість ланамців, персоналізми та смак полковника Батисти, моральне життя митного інспектора в Нью Йорку, погляди такого чи іншого американського робітничого лідера — все це є дуже важними інформаціями для обрахунків та розшуків ген. Гансгофера. Ці дрібні інформації, є для цього такі важні як мораль, війська чи індустріальна продукція.

Свої інформації збирає проф. Гансгофер при допомозі офіційних німецьких станцій закордоном. В першу чергу ці відомості доставляє німецька дипломатична служба. Далше, Геббельсові емісарі аналізують звітну пресу та збирають відомості через ріжні „туристичні агенції“, корабельні підприємства і т. п.

Підробочні інформації приносять розвідка заграничної Секції нацистичної партії, яка має по цілому світі численних своїх агентів та спеціалістів. За труднішими інформаціями ген. Гансгофер вдається до заграничного відділу Гештапо.

Коли Геополітичний Інститут зложить цілковиту картину даного краю, тоді висилється до Гітлера сконденсована аналіза, а з нею „пропозиції“ ген. Гансгофера, що „можна зробити“. Ці „пропозиції“ є рівнозначними з приказом.

В планах для свого завойовання, Гансгофер зачислив Росію та Японію до тимчасових союзників. На тому тлі, головнзю у випадку Росії, Гансгофер мав чимало клопотів та

труднощів з анти-большевицькою фракцією націонал-соціалістичної партії. Проте в серпні 1939. р. такі підписані пакт з Росією. Минулого року Гансгофер осягнув своєї другої цілі — підписання японсько-російського пакту, якого вистра звернено в першу чергу Злучених Держав Америки. В кожному числі „Цайтшріфт“ фір Геополітик“ пишеться про це, що то Москва може дістати на Алясці, а Японія на Пасифіку, себто між американськими та британськими посілостями. Гансгофер вважає, що Подунавська Америка є Ахілєвою п'ятою Злучених Держав. Тому туди він скеровує своїх „спеціалістів“ для відповідної, підвирної „роботи“. Знаючи, що добре знають апарат д-ра Гансгофера, твердять, що його організаційна схема в Подунавській Америці є значно досконаліша ніж та, що її мали німці у Франції, Норвегії та на Балканах.

Ось так, при допомозі ще й таких наукових способів Гітлер здобуває нові території та підбиває нові народи в Європі та Африці. Чи так вони є, годі певно твердити, але таке передають поважні американські голоси.

БУНТ В ЕСТОНИ

СТОКГОЛЬМ. — З Естонії доносять, що там вибухло повстання проти совєтської влади в тому моменті, коли Німеччина проголосила війну з Совєтами. Видно, що цей бунт був уже підготований давніше.

ЗАЯВА ФІНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА

НЬО ЙОРК. — Фінський представник Герман Рамо, заявив, що Фінляндія не йде з ніким, тільки має на увазі виключно свою власну свободу і безпеку. Він заперечив, начеб фінські війська йшли разом в боєвій лінії з німецькими військами. Він також заперечив переконання, щоб заява Рузвельта, що Америка буде давати далі поміч демократії, аби вони вдержались при житті, відноситься далі до його краю, який, як всім відомо є японні демократичний.

ЗАЯВА РУМУНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА

ВАШІНГТОН. — Румунський представник в Вашингтоні, Рувус Косте, заявив, що Румунія тому пішла з військом на Басарабію і Північну Буковину, бо ті краї рік тому в грабінницький спосіб Совєти забрали Румунії. Румунія має нагоду свої „власні“ краї назад забрати.

ІВАН ГОРИШІВСЬКИЙ.
СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ
(ПЛАН МАЙСТРА ДМИТРА)
Історична картина з життя львівського братства в XVII. в.
(14)
— Дівчино, дівчино, що ти наробила! — говорив Дмитро зі сномом.
— Як ти хотіла...
— Сором який перед товаришами. Шож вони скажуть, аж старший табору...
— Як ти старший, то, тобі все можа!
— Алеж дівчат до табору не беруть... Як же ти тут заховалася? А, розумію, це Олексі діло! Тому він так мнявся! Дам я тому Олексі!
— Дмитрику, Олексі не винен!
— Не винен? А чогож ти його кликала? Він знав, що ти тут!
— Спершу не знав, я сховалася, як нікого при возі не було. Аж потім у дорозі він мене побачив.
— І не сказав мені? Так він мене шанує!
— Я дуже просила, щоб тобі не говорив. Боюсь, що ти відішлеш мене до Львова.
— І таки відішлю, як-стій відішлю! Сорому ти мені наробила! Що товариші мої скажуть!
— Лютий Дмитро — страх. Гануся бачить, що погано, присіла, рукам до очей приклала, плаче. А, може, й не плаче, а тільки на м'яке серце Дмитра засідку робить... — крідькома заглядає, що він робитиме.
А Дмитрові вже сестри шкода. Сперся на віз, роздумує. „Хотіла дівчина їхати, миг я її взяти, їздилиж уже інші дівчата. Але я вперся, а вона сама поїхала. Я сам винен“. Глянув на сестру, поглядив її по голові.
— Ну, зідай з воза. Певне цілком задеревіла, цілий день лежиш.
— Не треба Ганусі двічі казати. Зіскочила з воза — ноги справді залякли, але не так дуже. Тільки голова розкуйовдана, як кужіль виглядає.
— Волосся причеши, причепурилась трохи, виглядаєш як не знати що...
— Гануся послухна як дитина, волосся розплітає, зачісується, пригаджується. Дмитро вже лагідніше дивиться на неї. Але нараз скрикнув:
— А це що таке?
— І кажу рукою — Гануся в параварах!
— Ти здуріла дівчино, як туркиня прибралася!
— Між турків ідемо, то я думала, що так треба.
— Дмитро сміється.
— Скин мені зараз ці чоловішні, по дівочому переберися, бо як люди побачать...
Але було вже пізно.
Горділ майстрував щось о-подалі біля свого воза, почув суперечку, підняв голову, дивиться що там.
— З ким це Дмитро так свариться? — питається Григорича, що сидів на возі.
— Григорич прислонив очі від сонця:
— Дивно — каже — виглядає, ніби це Дмитрова сестра.
— Гануса? Звідки вона тут узялася?
— І не багато думаючи, коваль пустився подивитись, чи це правда. А Григорич за ним, — на такі справи хлопці все цікаві. А за ними ще дехто з молодих скочив.
— Прибігли в сам час. Не мала вже Гануся як переодягнутися, — стоїть у параварах перед парубками, очі руками закрила...
— Гукнули хлопці сміхом, аж відгомін пішов пішов. „Що таке, що таке?“ питаються всі таборяни, один одного кличе, збирається все більший гурт, усі куні й фірмані. Новий сміх, і радість, і жарти.
— Туркиня, туркиня! — кличуть.
— Дівчина в таборі, нечуваючи рід!
— Запрожці за таке смертство, що ви ділаєте!
— Судити її, судити!
— Побачив Дмитро, що товариство не гнівається, повертається до товаришів:
— Судити, панове-товари-

ство, за таборовим правом та ршайте, чи відіслати мені цю сороку до Львова, чи нехай лишається в таборі?
— Нехай лишається, нехай лишається! — кличуть усі.
— А яка їй кара за самоволю?
— Яка кара? Треба подумати... Та вже кухар Опанас гукає:
— Нехай мені помагає кашу варити!
— Добре, добре! — сміються хлопці. — Аби добре нас годувала!
— Чуєш, Ганусю, пристаєш?
— Пристаю, — каже Гануся рада: — і кухарити буду й посуд мити, і воду носити, тільки не виганяйте мене з табору!
Відпочинок.
Переночували, вранці караван поїхав далі. День гарний, соняшний, запашилий, весело їхати всім. Дмитро з Ганусею жартує, сміються обоє, сміється й фірман Олексі.
Перепитав Дмитро Олексі добре, як це він Ганусю на своїм возі знайшов. Нїде правди діти, старий фірман був трохи винуватий. Вже у Львові питалася його Гануся,

чи візьме її з собою. Збував її жартами, сміхом, обіцював їй не обіцював, але видно вона мала надію, що він їй допоможе. Нїяк не знає, як вона йому до воза влізла. Памятає добре, що у Кривчицах, на Таборах, перед відїздом, поправляв іще покривало, нічого не було видно: трошки нерівно шкіра лежала, пригладив по верху, але не було знати, щоб там хто сидів. Видко, добре прилягла, маленька зробилася, що й його досвідне око нічого не замітило. Трохи й сором Олексі, що так зручно його піддурила. Поїхали. Нічого не було чути; сиділа тишеенько, ні чичирк. Дивно, що так довго витримала, день був гарячий, а ще подумати, під шкірним покривалом, на кожурах — просто парня! Аж як у ліс вїхали, і віз підскакував із кореня на корінь, шось його у плечі гепнуло. Спершу думав, що він це так із возом підскачов. Але знову дістав стусана, і ще раз, і ще раз. Сплюнув, закликав — що за нечиста сила! Оглядається назад себе, а то зпід покривала розчіхрала голова вилізла, сміється до нього, пальцем знаки

дає, щоб тихо сидів. Вилізла зі свогого шокву, мокра як миша, така зіпріла, зітхає, холодиться, присіла біля нього. У лісі темнувало, під будою й так не видко, — рішилася вилізти. Питається: „Що зі мною буде, дуже погнівається Дмитро?“ Олексі не таїв їй, що погано зробила, — великий це сором для караванбаші. А вона на нього: „А чого ви мене підмовляли, чого обіцяли, що візьмете?“ Маркотно стало Олексі. Виходить, що він винуватий. Але Дмитрові треба сказати — чех старший табору. Налякалася дуже, просить не казати, брат відішле її до Львова. Нехай іще трохи підіуть, трохи далі. Обіцяв їй Олексі. Але важко йому було, не смів Дмитрові в очі глянути. Вже й говорити хотів, а слова крізь горло не проходили. Щастя, що справа сама відкрилася...
Сміється Дмитро, заливається сміхом Гануся, регочеться й Олексі, що з халепи цілий вийшов. Весело всім цього гарного ранку...
(Далі буде).

ПРОТОКОЛ З ХХ. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, що відбулась у Harrisburg, Pa., в днях 12-17 травня (May) 1941 р.

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подали цю звіт. Банк, зазначений зіркою, це банк заморожений.

Готівка У. Н. Союзу, старих і нових родів забезпечення, знаходиться в отсних банках:

Bank	Місцевість:	Ч. кн.:	Контр.:	Назва фонду	Сума:	Разом:
Peoples Trust Co.	Shamokin, Pa.	358	Sav. Dept.	Mortuary Fd.	4,810.82	4,810.82
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	182,746	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,226.76	
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	202,352	Sav. Dept.	Adm. Fd.	2,762.82	5,989.58
First National Bank	Jersey City, N. J.	636	Sav. Dept.	Indy. Fd.	1,113.96	
First National Bank	Jersey City, N. J.		Real Estate Dept.		21,082.07	22,196.03
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	8,797.43	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		16,730.79	25,828.22
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.	16,279	Sav. Dept.	Mort. Fd.	841.50	841.50
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	10,741.92	10,741.92
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.	16,091	Sav. Dept.	Mort. Fd.	1,994.95	1,994.95
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	1,564	Sav. Dept.	Mort. Fd.	13,815.18	13,815.18
National State Bank	Elizabeth, N. J.	6,482	Sav. Dept.	Reserve Fd.	989.05	989.05
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.	5,899	Sav. Dept.	Mort. Fd.	1,975.28	1,975.28
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	National Fd.	8,039.64	8,039.64
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.	105,713	Sav. Dept.	Mort. Fd.	2,070.33	2,070.33
Howard Sav. Institution	Newark, N. J.	547,638	Sav. Dept.	Conven. Fd.	3,211.45	3,211.45
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	74,718.81	
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Dividend No. 4	7,682.06	82,400.87
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Adm. Fd.	72,645.60	
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Indy. Fd.	12,996.90	85,642.50
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Orphan's Fd.	9,983.55	9,983.55
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	20,600	Sav. Dept.	Adm. Fd.	7,512.71	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Concord Fd.	4,477.46	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	1,081.81	13,001.98
Guaranty Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	67,567.32	67,567.32
Bankers Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	65,428.14	65,428.14
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont., Can.		Check Acc't		3,411.18	3,411.18
Total					\$429,639.49	\$429,639.49

Готівка молодечого департаменту У. Н. С. знаходиться в отсних банках:

Bank	Місцевість:	Ч. кн.:	Контр.:	Назва фонду	Сума:	Разом:
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	3,730	Sav. Dept.	Mort. Fd.	1,786.13	
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	10,474	Sav. Dept.	Mort. Fd.	973.59	2,759.72
Harmonia Mutual Sav. Ass'n	Elizabeth, N. J.	21,446	Sav. Dept.	Adm. Fd.	24,327.94	24,327.94
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	3,723.12	3,723.12
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	4,036.90	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	1,310.12	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		3,340.70	8,687.77
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	6,342.25	6,342.25
First National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't		7,757.18	7,757.18
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		559.93	559.93
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont., Can.		Check Acc't		315.05	315.05
Total					\$54,472.96	\$54,472.96

Готівка Сиротинця-захисту У. Н. С. знаходиться в отсних банках:

Bank	Місцевість:	Ч. кн.:	Контр.:	Сума:	Разом:
U. S. Savings Bank of Newark, N. J.	Newark, N. J.	140,488	Sav. Dept.	6,653.66	6,653.66
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	2,812.67	2,812.67
Total				\$9,466.33	\$9,466.33

Фонд Ім. С. Ядловського улькований:

Bank	Місцевість:	Ч. кн.:	Контр.:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	\$2,679.90	\$2,679.90

Контрольна Комісія стверджує, що у банках обох департаментів є інвестовано \$2,354,990.33 і ці всі фонди є виплатні.

Знову у 238 моргеджах є інвестовано \$1,432,853.65 з чого є 112 F. H. A. моргеджів, а решта приватні. Усі моргеджі, крім трьох, платять свої відсотки і сплачують частину капіталу. У реальностях, крім дому У. Н. Союзу, є інвестовано \$972,202.50.

Всі ті інвестиції в реальностях є в кращому стані, як були вони тому 4 роки, тому, що їх вартість обнижжено до теперішніх вартостей цін. Це передано на жадання стейтських аскураційних департаментів.

Дім У. Н. Союзу, за який заплачено в 1929 році \$155,241.89, обнижжено ступеню до суми \$95,000.

Чистий відсоток приходу з інвестицій в реальностях виносить 4.65%.

Книжкова вартість реальностей виносить \$1,067,202.50. Оцінкова вартість реальностей є та сама, і зроблена на підставі оцінкових знавіч після вимог стейтських аскураційних департаментів.

Союзні реальності є забезпечені аскурацією від вогню на вистарчальну суму.

Всіх реальностей, включно з домом У. Н. Союзу, є 32.

Головна Контрольна Комісія переходить бонди на членів Екзекутивного Комітету, як слідує:

3) На фін. секр.-кас. п. Слободяна	75,000
Разом	<u>\$90,000</u>

Активи не втягнені до загального маєтку

(Non-Ledger Assets):

1) Загальні відсотки на моргеджах, що мали бути заплачені в 1940 році, виносять	\$ 3,375.43
2) Відсотки від моргеджів з кінцем грудня 1940 р., котрих річечень платності припадає в першому кварталі 1941 року, є на суму	9,651.95
3) Залежні відсотки від позичок на членських грамотах, які річечень платності припадає в кінці 1940 р., виносять	24,271.14
4) Залежні відсотки від позичок на членських грамотах, які річечень платності припадає в першому кварталі 1941 року, є на суму	8,798.94
5) Відсотки від бондів, котрих річечень платності припадає в першому кварталі 1941 року, є	17,106.31
6) Відсотки на банкових депозитах з кінцем 1940 року, котрих річечень платності припадає на початок 1941 року, виносять	49.17

7) Чинні від реальностей, що мали бути заплачені в 1940 році, виносять	450.00
8) Чинні від реальностей з кінцем 1940 р. котрих річечень платності припадає в 1941 році, виносять	58.25
9) Загальні місячні вкладки з відділів з кінцем 1940 року виносять	2,304.44
Разом	\$68,544.63

Щодо органу У. Н. Союзу „Свободи“, то як відомо, згідно з ухвалою XIX конвенції У. Н. Союзу, У. Н. Союз заперестав видавати „Свободу“, а з 1-го грудня 1937 року „Свободу“ почала видавати окрема Українська Пресова і Книжкова Спілка. У часі, як У. Н. Союз заперестав видавати „Свободу“, то адміністрація „Свободи“ мала титівки в сумі \$19,630.05. Отже з цієї суми, \$18,011.81 перенесено до адміністраційного фонду У. Н. Союзу, а решту \$1,618.24 зужито на заплату залежних зобов'язань попередньої адміністрації.

Контрольна комісія заважила, що Українська Пресова і Книжкова Спілка, яка, льокується у дім У. Н. Союзу, обов'язана, згідно з контрактом, платити місячно \$800 чиншу У. Н. Союзу, довгувала з кінцем грудня 1940 року чинш за три місяці, це є \$2,400. Також ця Спілка, яка, згідно з контрактом, була обов'язана платити У. Н. Союзу 5 відсотків від загальних доходів, зовсім не платила цих відсотків, так, що довгує вже У. Н. Союзу за ці відсотки \$10,312.64. Крім цього, Спілка довгує також за сплату книжки зо Союзової книгарні \$418.23, отже разом Спілка довгує У. Н. Союзу \$13,130.87.

Витяг зо звітів актуарія У. Н. Союзу.

Смертність:

1937—72.7%	1938—74.7%	1939—63.5%	1940—70.1%
------------	------------	------------	------------

Оцінка грамот старших членів і дітей разом:

1937	1938	1939	1940
156.0%	155.4%	154.8%	154.9%

Відсотки з інвестицій:

1937—4.9%	1938—4.6%	1939—4.5%	1940—3.8%
-----------	-----------	-----------	-----------

Загальна пересічна стопа відсотків за 4 роки виносилла 4.11%.

ЗАКІНЧЕННЯ.

Головна Контрольна Комісія впродовж чотирох років у своїх звітах виказувала, що господарка в У. Н. Союзі провадилась чесно та точно, і тепер це стверджує.

Закінчуючи своє звітання, головна контрольна комісія бажає 20. головний конвенції успіху для добра і дальшого розвитку У. Н. Союзу.

ЗА ГОЛОВНУ КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ У. Н. СОЮЗУ:

Д. Канітула, предс.

Д-р А. Т. Кібзея, заст. предс.; О. Е. Малицький, секр. Степан Куропас і Роман Смух, члени.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЬОРА ДМИТРА КАПІТУЛИ.

Звіт з моєї діяльності, як головного урядника контрольного У. Н. Союзу, обіймає річечень від 1-го січня 1937 року до 31-го грудня 1940 року.

Крім уряду головного контрольного У. Н. Союзу, як я головний урядник, старався також працювати на всіх ділянках для У. Н. Союзу.

Був я прийнятий на трьох річних засіданнях головного уряду У. Н. Союзу, де брав живу участь у всіх дискусіях, які там велися.

Я листувався з головним ексекутивним комітетом в ріжних справах У. Н. Союзу і його членства, також листувався з урядниками і членами відділів У. Н. Союзу, котрі вдавались до мене в деяких справах, або я вдавався до них в організаційних справах У. Н. Союзу. Це були отці відділи:

1, 2, 9, 28, 31, 43, 78, 85, 90, 98, 123, 189, 201, 228, 231, 237, 242, 265, 294, 305, 314, 333, 363, 365, 369, 382, 398, 426, 429, 430, 436, 445 і 450.

Я так само листувався зі стейтними властями, котрі вдавались до мене в справах зменшення аскурації таким членом, що бажали дістати „реліф“ від стейтських властей.

Я був прийнятий і брав живу участь на всіх зібраннях і ювілейних бенкетах членства У. Н. Союзу у своїх місцевостях, а також і в подальших місцевостях, де тільки був запрошений або покликаний.

На всіх таких зібраннях я виступав зі словом і говорив про У. Н. Союз як про одну з наймогутніших заповідних українських організацій.

17. липня 1938 р. був я прийнятий на святі влаштуванні відділами околиці Вілк-Бері, Па., в Сент-Зузі парку.

25. вересня 1938 р. був я прийнятий на 25-літній ювілейний святі влаштуванні відділом 369 У. Н. Союзу в Палмертоні, Па.

27. листопада 1938 р. був я прийнятий і виступав зі словом на протестній вічці проти окупантів українських земель, яке то віче було влаштоване відділами 28, 98 і 305 У. Н. Союзу в Фрекенді, Па.

11. лютого 1939 р. був я прийнятий в Вілк-Бері, Па., на зборі і бенкеті української молоді, організованій в бейсбольних дружинах У. Н. Союзу.

23. квітня 1939 р. був я прийнятий і репрезентував У. Н. Союз на зборах відділів 9, 31 і 228 У. Н. Союзу в Сейнт-Клері, Па.

28. травня 1939 р. скликав я загальні збори з доколичних відділів У. Н. Союзу до Мек-Аду, Па., на котрих то зборі був присутній і промовляв організатор п. Василь Загаєвич. Тоді владось організувати новий молодечий відділ до У. Н. Союзу, котрий дістав число 427, однак по однім році існування цей відділ злучився з відділом 7 У. Н. Союзу в Мек-Аду, Па.

Того самого дня, це є 28 травня 1939 р. був я прийнятий на зборах і бенкеті української молоді, організованій в бейсбольних дружинах У. Н. Союзу в Бервік, Па.

10. червня 1939 р. був я прийнятий і репрезентував У. Н. Союз на зборах членів відділів 85 і 314 У. Н. Союзу в Гейзелтоні, Па.

Того самого дня був я також на загальних зборах, скликаних в Фріленді, Па., де організовано новий молодечий відділ до У. Н. Союзу, котрий дістав число 429.

24. серпня 1939 р. був я з організатором п. Василем Загаєвичем в Шенандоа, Па., де організовано молодечий відділ до У. Н. Союзу, однак з причини непорозуміння цей відділ не існував довго. Все таки частина його членства вступила до відділу 98 У. Н. Союзу.

29. серпня 1939 р. був я прийнятий і репрезентував У. Н. Союз на загальних зборах, скликаних відділом 1 У. Н. Союзу в Шамокін, Па., де також організовано новий молодечий відділ до У. Н. Союзу, котрий дістав число 445.

30. серпня 1939 р. прибув я на заповіджені і проголошені в „Свободі“ відділовим секретарем загальні організаційні збори відділу 231 У. Н. Союзу в Нескегоні, Па., однак відділовий секретар, хоч скликав збори, самий на зборі не явився. У цей місцевості можна повісти організаційну працю, якщо секретар відділу хотів завдати собі трохи труду в організуванні нового членства.

20. вересня 1939 р. репрезентував я У. Н. Союз на загальних зборах відділів 85, 314 і 340 У. Н. Союзу в Гейзелтоні, Па.

22. жовтня 1939 р. був я прийнятий на загальних зборах відділів 333 і 164 У. Н. Союзу в Бервік, Па., де організовано поважне число нових членів.

22. листопада 1939 р. був я на зборах і бенкеті української молоді, організованій в бейсбольних дружинах У. Н. Союзу в Вілк-Бері, Па.

На припоручення головного предсідника У. Н. Союзу, відвідав я такі відділи У. Н. Союзу:

17. жовтня 1937 р. був я прийнятий на ювілейний святі, влаштуванні відділом 1 У. Н. Союзу в Шамокін, Па.

19. грудня 1937 р. був я відісланий до відділу 2 У. Н. Союзу в Монт-Кармел, Па., для пологдження відділових фінансових справ. У цей самий справі був я в тім відділі ще два рази, а саме: 19. січня і 17. квітня 1938 року.

Щоб організувати свою округу до більше активної праці для У. Н. Союзу, я переплывався з відділами і 1 травня 1938 р. скликав окружні збори з відділів цілої округи до Маганой Плейн, Па. На окружних зборах був прийнятий також і гол. рекордовий секретар У. Н. Союзу п. Д. Галичина. Ці збори постановили організувати окружний комітет відділів

У. Н. Союзу, і до уряду того комітету ввійшли: голова Дмитро Канітула, член відділу 7 з Мек-Аду, Па.; заступник голова Алексій Шарпін, член відділу 1 з Шамокін, Па.; секретар Іван Чеп, молодший, член відділу 90 з Сентралі, Па.; касір Онуфрій Костюк, член відділу 85 з Гейзелтоні, Па.

Обов'язком окружного уряду є скликувати час від часу окружні збори в ріжних місцевостях нашої округи, обговорювати ріжні організаційні справи і в той спосіб втворювати більший рух в приєднанні нового членства до У. Н. Союзу.

Таких окружних зборів в моїй округі, за час від 1. травня 1938 до 31. грудня 1940 року, відбулось 10, а це:

1. травня 1938 р. в Маганой Плейн, Па.;
26. червня 1939 р. в Маганой Плейн, Па.;
28. серпня 1938 р. в Шамокін, Па.;
30. жовтня 1938 р. в Мек-Аду, Па.;
29. січня 1939 р. в Маганой Сіті, Па.;
27. квітня 1939 р. в Шенандоа, Па.;
29. серпня 1939 р. в Сейнт-Клері, Па.;
31. грудня 1939 р. в Гейзелтоні, Па.;
30. травня 1940 р. в Фрекенді, Па.;
29. вересня 1940 р. в Сентралі, Па.

І показалося, що такі окружні збори були корисні та досягли свою ціль, бо більшість відділів зробили красний поступ в приєднанні нових членів до У. Н. Союзу. Моя округа була досить занедбана в 1936 р., а окружні збори збудили її зі сну і зробили її активнішою в приєднанні нових членів. З початком 1937 р. наша округа мала всього 2,125 членів, а з кінцем 1940 р. округа числила вже 2,484 членів, значить, що за 4 роки наша округа зросла в членстві до У. Н. Союзу на 359 членів. Так само округа збільшилася і у відділах до У. Н. Союзу, бо з початком 1937 р. округа мала 24 відділи, а з кінцем 1940 р. всіх відділів було 30. Тим самим, округа збільшилася на 6 нових молодечих відділів.

В останніх чотирьох роках в моїй округі виказали активність в приєднанні нових членів до У. Н. Союзу отці відділи: від 7 в Мек-Аду, Па.; від 9 в Сейнт-Клері, Па.; від 28 в Маганой Плейн, Па.; від 31 в Сейнт-Клері, Па.; від 85 в Гейзелтоні, Па.; від 98 в Шенандоа, Па.; від 164 в Бервік, Па.; від 186 в Мек-Аду, Па.; від 201 в Ковалей, Па.; від 228 в Сейнт-Клері, Па.; від 305 в Маганой Сіті, Па.; від 333 в Бервік, Па.; від 369 в Палмертоні, Па.

Нові молодечі відділи були організовані в моїй округі в таких місцевостях: від 426 в Сентралі, Па.; від 429 в Фріленді, Па.; від 430 в Гейзелтоні, Па., де п. Онуфрій Костюков, секретар відділу 85, належить велика подяка за працю, яку він положив на полі організування членства; від 436 в Делано, Па.; від 445 в Шамокін, Па.; від 450 в Сейнт-Клері, Па.

Окружні збори причинились також до того, що в нашій округі в деяких місцевостях українська молодь організувалась в бейсбольні і бейсбольні дружини під іменем У. Н. Союзу, а це: в Сентралі, Па., при відділах 90 і 426 У. Н. Союзу; в Мек-Аду, Па., при відділі 7; в Бервік, Па., при відділі 164 і 833; в Сейнт-Клері, Па., при відділах 9, 31, 228 і 450.

При кінці свого звітання, як гол. урядник У. Н. Союзу, можу сказати лише те, що за час мого членства в У. Н. Союзі від 1894 року по нин

Джексон, знов відділ 394 в Ленсінг розв'язано, а члени, що лишилися, перейшли до відділу 94 і 292. Обі ці справи я полагодив особисто в січні і вересні.

За ініціативою п. І. В. Кузя та п. Драгиди, в Дітроїт організовано новий відділ Союзу ч. 444 під назвою тов. Казачий Орден. До кінця року влисалось до цього відділу 51 членів.

У 1939 р. я брав участь у таких святах або імпрезах:

У березні відвідав відділ 356 в Сміт Крік; 28. травня репрезентував У. Н. Союз на зїзді Союзної Молоді в Дітроїт; 6. серпня на Союзівім Дні в Шікаго, Іл.; 20. серпня на святі День Жінки в Дітроїт; 27. серпня на Союзівім Дні в Дітроїт; 1. жовтня на 45-літньому ювілею Союзу в Дітроїт; 18. листопада на ювілею відділу 341 у Віндзор, Онт.; Канада; 26. листопада на 35-літньому ювілейнім святі відділу 292 в Дітроїт, де промовляв також гол. катер У. Н. Союзу п. Слободян.

У 1940 р. я відвідував поодинокі Союзіві відділи в організаційних цілях, а також брав офіційну участь у таких зборах та імпрезах:

7. червня на Союзівім Дні злучених відділів У. Н. Союзу в Дітроїт і околиці; 23. червня на бенкеті Делегатів на Укр. Конгрес у Вашингтоні; 8. вересня на "BASEBALL GAME" Союзівіх дружини з Шікаго до Союзівіх дружини в Дітроїт; 15. вересня на "BASEBALL GAME" Союзівіх дружини з Росфорда, Огайо, до Союзівіх дружини в Дітроїт; 5. жовтня на зборах Централі Союзівіх відділів, де в організаційних справах реферував наш гол. секр. п. Галичін; 19. жовтня на ювілейнім бенкеті відділу 341 у Віндзор, Онт., Канада.

Організування нових членів пішло краще в 1940 р. як це було в 1939 р. Зазива щодо кампанії в конвенційній році мали свої успіхи.

В останніх чотирьох роках членство в Дітроїтських відділах зросло на сотки нових членів. Всі відділи працювали по можливості якнайкраще. Поширилися позаді лише відділи 141 і 203. В обох цих відділах є брак відповідних організаційних сил.

Перед минулою конвенцією всіх відділів в стейті Мічиган було 12. В останніх чотирьох роках зорганізовано 5 нових відділів. З цих два розв'язано, отже з кінцем 1940 року в нашій стейті є тепер 15 відділів, а саме: 20, 75, 94, 131, 141, 146, 175, 183, 203, 302, 309, 356, 389, 444. До двох округів зачислює також відділ 341 у Віндзор, Онт., Канада.

Справа організування нових членів та придержання тих членів при організації, це для нас найважливіша проблема. Нам треба кінечно старатись, щоб прийняти по великих містах мати постійні організаторів, які працювали б не тільки над тим, щоб дістати нових членів, але щоб їх також задержати при відділах.

Д-р А. Т. Кібзей, гол. контролор У. Н. Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЮРА У. Н. СОЮЗУ О. Е. МАЛИЦЬКОГО.

Шановні Делегати і Делегати!

По чотирьох роках праці ми знов зібрались зі всіх закутків Америки і Канади на 20. конвенцію У. Н. Союзу, щоб провітрити стан зросту, руху і майна нашої організації, а також виробити план набудуче й подбати про дальший розвій У. Н. Союзу.

Що за часи минулих чотирьох років не переживав ніяких важких амі, а ріс і розвивався нормальним темпом. Майно й діловодство знаходиться в порядку, про що свідчить наш спільний звіт з чотирьох років контролю.

Тепер перешагнута кордон особистий звіт з моєї загальної діяльності як головного урядника У. Н. Союзу. Моя активність у справах У. Н. Союзу до конвенції в році 1937 була така:

В липні 1937 р. я відібрав контролю майна й діловодства У. Н. Союзу в офіс організації.

В листопаді я скликав організаційні збори всіх відділів Союзу в Клівленді, щоб заохотити відділових урядників повести більшу кампанію за приєднання нових членів.

В грудні 1937 року головний рекордовий секретар віднісся до мене з проханням переговорити з урядом FIRST SATISFIED SLOVAK UNION, яка має свій головний офіс у Клівленді, й засягнути інформації щодо спортивних дружин для молоді, яких та організація має тепер коло 100. Це я виконав і переслав своє звітлення головному секретареві.

З кінцем січня 1938 року я допоміг організаторові п. Загаєвичеві створити й перевести в життя молодечий департамент від. 291 в Клівленді. Він має тепер свій активний заряд і гарно розвивається.

1-го лютого того року я знов скликав організаційні збори відділів у Клівленді, де подав гадку створити загальний комітет всіх місцевих відділів для поширення більшої взаємної активності серед членів для їх власного добра й на користь молоді. Я подав ініціативу, щоб такий комітет відділів Союзу створив у Клівленді: 1) школу для молоді для науки української мови, а для старших англійської мови; 2) хор молоді У. Н. Союзу; 3) оркестру-банду молоді У. Н. Союзу; 4) спортивні дружини молоді У. Н. Союзу; 5) Союзівіх клуб-люкаль, який відповідав би вимогам молоді й старших, де були би книжки, газети, забави різного роду і т. п.; 6) мати відповідного інструктора, який міг би повести ту всю роботу.

Один відділ не є в силі виконати ті всі завдання, але потрібно тут кооператив всіх відділів у дотичній місцевості, як теж кооператив ексекютив чи головно-го уряду У. Н. Союзу. Лише така активність причинилась би стократно до організування нових членів до У. Н. Союзу.

Цю ініціативу наші відділи в Клівленді прийняли з великим одушевленням та ухвалили передсудити вати по своїх відділах способи финансиування такої праці, як також припоручили мені передати до дискусії ту справу головному урядові.

На припоручення головного предсідника я скликав спеціальні збори від. 260 в Клівленді й зарядив новий вибір уряду того відділу для усунення непорозумін, які там панували зприводу річного вибору урядників.

28-го серпня 1938, на припоручення ексекютив, я репрезентував У. Н. Союз на 25-літньому ювілею відділу 364 в Клівленді.

14. жовтня 1938, в порозумінню з радною п. Паліводою, я скликав збори молоді в справі спорту та іншої активності для розвою нашої організації. 12., 13. і 14. листопада, я брав участь в рекордовим секретарем п. Галичином в організаційних зборах в Клівленді, Іст Клівленді й Ріонгстайні, Огайо, як також був присутній і головував на ювілею відділу 334.

4., 5. і 6. грудня я їздив з д-ром Мишугою в справах організаційних до Акрон, О., як також перепроводжував два мітинги в Клівленді. Це було з нагоди протестаційного віча в Клівленді, на якому д-р Мишуга був головним бесідником.

Як член і секретар контрольної комісії, я отримав багато листів і скарг одних членів на других по відділах, які я старався полагодити самий або в порозумінню з ексекютивом У. Н. Союзу.

Також в тім році я полагодив для У. Н. Союзу кілька легальних справ, які переслав мені ексекютив посередньо або через Союзівіх адвоката в Нью Йорку.

З початком 1939 року виринули такі події в Європі, які глибоко вплинули на стан нашого економічного і політичного життя тут в Америці. Маю на гадці ті події, які скоїлись у Карпатській Україні, на наших західних територіях, що були під Польщею.

Зразу здавалось, що цей моральний удар уневеває дух наших змагань, а з ним і охоту до якогось дальшої народньої роботи на еміграції. Та це все скоро змінилось. Наш нарід негайно зорієнтувався і під впливом своїх організацій, а переважно запомоглих, вернувся назад до громадської праці з подвоємним запалом, про що свідчить зріст наших відділів і членів.

Як один з головних урядників Українського Народного Союзу, я старався цей новий запал до народньої й організаційної роботи підтримати своєю активністю чи порадою так часто, як на це траплялась нагода чи потреба.

17. вересня 1939 р. я заступав головний уряд У. Н. Союзу на відкритті Українського Союзівіх Дому на сході міста Клівленді. На цей Дім У. Н. Союз уділив перший моргедж в сумі \$8,500.

29. жовтня 1939 р. я був запрошений як представник головного уряду У. Н. Союзу на свято третьої річниці відділу 291 в Клівленді.

19. листопада 1939 р. покликано мене як головного бесідника на 45-літній ювілей У. Н. Союзу в Ембрідж, Па., на якому також була прийнята і брала участь, як представниця Союзу, заступниця гол. предсідника, пані Малевич.

24. листопада 1939 р. за моїм старанням відбувся, заходами всіх відділів, 45-літній ювілей У. Н. Союзу в Клівленді, О., на якому був прийнятий як головний бесідник і представник Союзу, п. Роман Слободян. В лютому 1940 р. я був покликаний полагодити непорозуміння між членами у відділі 276 в Ембрідж, Па. Ці непорозуміння я полагодив.

В березні я відібрав контролю майна й діловодства в офіс Союзу.

В травні я їздив як делегат від Українських Злучених Організацій до Вашингтону на Український Конгрес.

1-го й 2-го червня переводив святом відкриття Українського Культурного Городу в Клівленді.

23-го червня я був головним бесідником на бенкеті 5-тої річниці існування молодечого відділу 180 в Акрон, Огайо.

В липні знов був на контролі У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, Н. Дж.

4-го жовтня був бесідником і репрезентував Союз на 1-шій річниці Українського Союзівіх Дому на сході міста Клівленді.

5-го жовтня був бесідником на святі 30-літнього ювілею жіночого відділу 112 У. Н. Союзу.

10-го й 20-го жовтня скликав спеціальні Союзівіх наради в Клівленді в справах організаційних.

2-го листопада провадив організаційними зборами в Йонгстайні, Огайо, а на 3-го листопада в Клів-

ленді. У. Н. Союзу головний рекордовий секретар п. Галичін, 4-го листопада перепроводжував святом Укр. Державності в Клівленді, де також головним бесідником був п. Галичін.

15-го грудня скликав спеціальні організаційні збори в Клівленді для Союзівіх організаторів п. Дмитра Білецького.

Отже була моя активність за останні чотири роки, як члена головного уряду У. Н. Союзу. А як секретар контрольної комісії, я провадив її кореспонденцію щодо справ У. Н. Союзу з членами й відділами, а також вів переписку з членами комісії.

Кінчу свій звіт і передаю сердечні побажання делегатам і делегатам на 20. конвенцію У. Н. Союзу, а також головним урядникам, з котрими я мав приємність працювати, включаючи і редакторів наших органів "Свободи" і "Вікні".

О. Е. Малицький, гол. контролор У. Н. Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЮРА СТЕПАНА КУРОПАСЯ.

Вповажани Пані і Панове Делегати!

Як головний контролор У. Н. Союзу я разом з іншими контролорами провів чотири роки до року майно, діловодство і організаційне життя У. Н. Союзу і ця моя діяльність є обнята звітгом головної контрольною комісією, як окремого союзівіх тіла.

В місці свого осідку я виповняв ще інші обов'язки, зв'язані з почесним іменем урядника У. Н. Союзу. За весь час свого урядування я уважав, що найбільшим завданням урядників У. Н. Союзу є праця в напрям чисельного зросту членства У. Н. Союзу. Я бачив, що в часі модерних асеккураційних метод і збільшеної конкуренції на тому полі, не вистачить вже доброї волі і посвяти наших відділових урядників і передових членів, а треба постійного організатора членів, чоловіка, який виключно посвятить свій час для зросту У. Н. Союзу.

В порозумінні з іншими головними урядниками і відділовими секретарями я постарався про те, щоб шікаговська округа мала такого постійного організатора. Ним був п. Дмитро Білецький, який від дня 1. жовтня 1938 року працює у нас постійно над організуванням нових членів. Організаторська праця для У. Н. Союзу є дуже важкою, оскільки все такі за час праці постійного організатора в нашому районі, каліри членів У. Н. Союзу від останньої конвенції значно зросли. Звичайно, це рівнож заслуга деяких відділових урядників, які все добувають про зріст своїх відділів.

Сам я організував молодечі відділи 393 і 398, а разом з організатором ще додатково такі відділи: молоді: 415-тий в Шікаго, 452-гий в Іст Шікаго, Іл., 437-ий в Джоліет, Іл., 428-ий в Довестер Гроу, Іл., і 463 в Сейнт Луїс, Мо. Окремо провадив я кампанію за приєднання нових членів на радіо і в пресі, щоб тим облекшити працю постійного організатора.

Репрезентував У. Н. Союз на ріжкого роду народних чи релігійних імпрезах, а окремо з доручення головної канцелярії заступав У. Н. Союз дня 27. жовтня 1937-го року на 25-літньому ювілею 100-го відділу У. Н. Союзу в Гері, Інд., дня 5. червня на

ювілейному святі 284-го відділу в Іст Сейнт Луїс, Іл., і в союзівіх з'їзді в Дітроїт підчас свята "Лейбор Дей" в 1938 році. В часі відвідин Шікаго головними урядниками з головної канцелярії я брав участь в організаційних зборах в Шікаго і околицях містах стейту Індіана. Спеціальну увагу посвятив спортовому рухові серед української молоді і наладував цю справу тим, що підшукав старого спортового директора в особі п. Осина Войцеховського, який цю справу пильнує. За останні чотири роки відвідав всі відділи У. Н. Союзу в Шікаго, а спільна праця з організатором занесла мене і в подальші місцевості в стейтах Іліной, Індіана, Вісконсин і Мізури.

У виповнюванні своїх обов'язків, як головного контролора У. Н. Союзу в офіс організації, і своїх обов'язків як урядника в місці, я у своїй діяльності не стримувався з повною кооперацією інших головних урядників і відділових секретарів по місцях.

А кооперація чи співпраця, це добрий початок успіху, яким може гордитись У. Н. Союз за останні чотири роки, виказуючи дуже високий чисельний і фінансовий зріст. Цей зріст є якраз доброю запорукою його будучності.

С. Куропась, гол. контролор У. Н. Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЮРА РОМАНА Т. СМУКА.

Світла Конвенціє:

Мій звіт, як члена контрольної комісії У. Н. Союзу був відчитаний предсідником контрольною комісією, п. Дмитром Капітулою. Цей звіт правдиво виказує господарку і стан майна У. Н. Союзу з кінцем 1940 року. Як один з членів контрольною комісією, я очолював обов'язки, приписані мені союзівіх статуту або припоручені мені до виконання гол. предсідником чи гол. ексекютивом. В минулих чотирьох роках я був присутній при кожній контролі, як також на всіх річних засіданнях гол. уряду У. Н. Союзу.

З прибутком членів до Союзу та зі зростом союзівіх майна, зростає праця і відповідальність гол. урядників в провадженню союзівіх господарки, тим більше в таких непевних часах, які ми зараз переживаємо. Тому по своїх сесіях, контрольна комісія брала також участь у спільних нарадах з гол. ексекютивом про важніші союзівіх справи.

Усі члени контрольною комісією завжди працювали швидко, та виконували свої обов'язки після своїх найкращих сил та знання.

Як гол. урядник У. Н. Союзу, в минулих чотирьох роках, я брав участь у багатьох союзівіх мовленнях, організаційних зборах, відділових нарадах та підприємствах. Згідно з припорученням ексекютивного комітету, був я 24-го жовтня 1937 р. на 25-літньому ювілею і посвяченню прапорів від. 100 в Гері, Індіана. Дня 21-го жовтня 1937 р. я брав участь в організаційних зборах всіх союзівіх відділів в Шікаго й околиці. Дня 3-го січня 1938 р. був я на конференції зі стейтськими асеккураційними урядниками в справі заможових братських кас. Дня 6. і 7. лютого 1938 р. був я на зборах союзівіх відділів в Шікаго в справі братських кас. На цих зборах були присутні контролор п. Куропась, гол. радний п. Шпікула і гол. рек. секретар п. Д. Галичін. Дня 9-го лютого 1938 р. був я на зборах всіх асеккураційних

учасники радились над новим правом братських за-

можових кас. На припоручення головного предсідника У. Н. Союзу, дня 12-го червня 1938 р. я брав участь у ювілейному святі 179. відділу в Ст. Луїс, Мо., а також відідав наради з відділовими урядниками й молодіжю.

Згідно з припорученням головного предсідника У. Н. Союзу, дня 28-го липня 1938 р. я відідав Укр. Громаду і Союзівіх в Арнолд, Па., в справі позички на Народний Дім. При нагоді я також мав наради з відділовими урядниками і молодіжю.

Дня 7-го листопада 1938 р. був я покликаний урядниками від. 216 на збори, скликані в справі заможових братських кас. Дня 27-го листопада 1938 р. був я присутній на організаційних зборах відділів 216, 22 і 243. На цих зборах промовляв також п. Т. Шпікула, гол. радний, й організатор п. Білецький.

Дня 14-го листопада 1938 р. вніс я протест проти неправдивих нападів на У. Н. Союз і гол. урядників редактором польської газети в Шікаго.

На припоручення гол. предсідника У. Н. Союзу, дня 15-го січня 1939 р. брав я участь у святі перших роковин У. Н. Дому в Дітроїт, Міш., а при цій нагоді я переглянув книжки, діловодство і будинок народного дому. В місяцях "січень", "лютий" і "березень" 1939 р. як секретар злучених відділів У. Н. Союзу в Шікаго, я скликав і був присутній на багатьох союзівіх зборах в справі 40-літнього ювілею У. Н. Союзу і річних зборів гол. уряду У. Н. Союзу, котрі відбулись того року в Шікаго, Іл. Дня 12-го березня 1939 р. я брав участь разом з цілим гол. урядом У. Н. Союзу у 45-літньому ювілею У. Н. Союзу в Шікаго, Іл. В місяці травні 1939 р. мені вдалося заснувати в Шікаго, Іл., новий союзівіх відділ ч. 425, названий по імені о. Григорія Грушкі, першого редактора нашого органу "Свободи".

Дня 3-го травня 1939 р. на припоручення гол. предсідника я відідав відділ 308 в Іст Ст. Луїс, Іл., в справі грамот і довгу одного суспендованого члена. При цій нагоді я відібрав організаційні наради з відділовими урядниками тогож відділу.

Я співпрацював у приготуванні і перепровадженню Союзівіх дня в Шікаго й околиці, що відбувся 6. серпня 1939 р. Д-р А. Т. Кібзей, гол. контролор У. Н. Союзу, був присутній на цій святі і виголосив організаційну промову.

Дня 30-го жовтня 1939 р. брав я участь в організаційних зборах усіх союзівіх відділів в Шікаго, а дня 31-го жовтня 1939 р. брав участь в таких самих зборах в Гемонд, Інд. П. М. Мурашко, гол. предсідник У. Н. Союзу, виголосив промови на обох згаданих зборах.

Дня 26-го лютого 1940 р. на припоручення гол. предсідника У. Н. Союзу, я був присутній на річних зборах відділу 176. у Борнсайд, Іл., де також полагодив кілька справ між членами а відділом.

Згідно з припорученням гол. предсідника Союзу, дня 21-го квітня 1940 р. я відідав відділ 100 в Гері, Інд., і був присутній на надзвичайних зборах та розсідив важну справу між членами того відділу. Також мав наради з урядниками молодечого відділу.

Дня 6-го жовтня 1940 р. брав участь у союзівіх зборах всіх відділів в Шікаго, а в 8 годині вечером того самого дня був на зборах відділів полудневої частини Шікаго в справі дитячих грамот та нового права в стейті Ілліной.

Дня 7-го жовтня 1940 р. брав я участь у організаційних зборах союзівіх відділів з Іст Шікаго, Інд., й околиці. На всіх згаданих зборах 6-го й 7-го жовтня був присутній і реферував справу грамот гол. рек. секретар п. Д. Галичін.

Крім наведених союзівіх справ, в минулих чотирьох роках я мав також до полагодження справи у відділах 80, 106, 220, 301 і 393. До мене вдалались часто відділові урядники й члени в ріжних союзівіх справах, і я завжди старався бути помічним союзівіх членству не лише як гол. урядник У. Н. Союзу, але також як професіоналіст. Завдяки добрій кооперації між головними й відділовими урядниками, союзівіх членство в Шікаго постійно зростало, не зважаючи на те, що в минулих чотирьох роках союзівіх в нашому стейті пережили дві важніші зміни в асеккураційному праві, а саме: знесення братських заможових кас і зміна грамот молодих членів, котрі досягнули 16 літ життя. Як одна так і друга зміна завдала багато клопотів відділовим урядникам і припиняла нормальний розвій союзівіх відділів.

Як головний урядник і секретар комітету злучених відділів У. Н. Союзу в Шікаго я мав нагоду обсервувати союзівіх життя та ріжні проблеми відділів. Користаючи з нагоди, я бажав би зробити деякі зауваги: частина з молодечих відділів розвивається постійно і задовольно. Батько Союз дивиться на ці відділи радісним оком, але не може він в такий самий спосіб глядіти на ті молодечі відділи, котрі з браку відповідних молодих відділових провідників не розвиваються як слід. Тому старше союзівіх членство повинно завжди глядіти між українською молодіжю за добрим матеріалом на відділових провідників, а знайшовши відповідного хлопця чи дівчину, дати їм всяку поміч і нагоду розвинути їх організаційні здібності.

Організування молодіжні в окремі союзівіх відділи показалося, у деяких випадках, непрактичне, зате агуртування союзівіх молодіжні в окреме товариство при старших членах показується в практиці більше успішне. Таке товариство не журиться відділовими фінансами й книговодством, а живляє свій час на чисто товариські активності. Молодечі гуртки при старших відділах зможуть часом виробитись так, що будуть достарчати молодих і енергійних провідників.

Дякую п. делегатам минулої конвенції за вибір мене до контрольною комісії. Вам пані й панове делегати 20-тої конвенції дякую за вислухання мого звіту, а вкінці дякую всім членам головного уряду за співпрацю і довіра, яким вони мене нагороджували підчас мого урядування. Чуюся дуже щасливий, що мав нагоду в минулих чотирьох роках служити Батькові Союзіві й його членам.

Роман І. Смука, гол. контролор У. Н. Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ТАРАСА ШПІКУЛИ.

Шановні Делегати й Делегати 20. конвенції У. Н. С.!

Мой обов'язки головного радного я виконував впродовж чотирьох років згідно з статутом У. Н. Союзу, та робив ту працю, яку вважав корисною для добра і зросту У. Н. Союзу.

Був я на трьох річних засіданнях гол. уряду У. Н. Союзу.

В моєму окрузі по відділах У. Н. Союзу панує згода і порядок. Отже не було взагалі потреби йти і полагоджувати якісь неточності.

На запрошення відділового уряду був я прийнятий в квітні 1937 р. на ювілейному святі від. 120. На тім святі зложив я щирий привіт і побажання в імені гол. уряду У. Н. Союзу для відділу і закликав усі члени цього відділу організувати молоді уряди У. Н. Союзу.

Будучи на зборах відділів 216 й 243 в справах організаційних, я при цій нагоді закликав також урядників і членів згаданих відділів, щоб вони постарались зорганізувати молодечий відділ у своїй околиці. І дійсно моя просьба сповнилася, бо 30. квітня 1937 р. повстав молодечий відділ 222 при помочі свідомих Союзівіх у Вест Пулман, Іл.

На запрошення уряду від. 216. був я прийнятий 26. вересня 1937 р. на 18-літньому ювілею. З приводу цього ювілею зложив я привіт і побажання від гол. уряду У. Н. Союзу для відділу. Також закликав я всіх до активності й праці для добра свого відділу й У. Н. Союзу.

Дня 21. жовтня 1937 р. був я на організаційних зборах, на яких були зібрані урядники й члени відділів У. Н. Союзу з Шікаго і околиці. Головним референтом на тих зборах був гол. секр. п. Д. Галичін.

На припоручення ексекютив У. Н. Союзу і на запрошення відділового уряду, дня 24. жовтня 1937 р. був я на 25-літньому ювілею і посвяченні прапорів від. 100 в Гері, Інд. Там я зложив привіт в імені гол. уряду У. Н. Союзу і закликав всіх зібраних організувати українську молоді до У. Н. Союзу.

На запрошення відділу 335 У. Н. Союзу в Вест Гарвей, Іл., був я прийнятий на відкритті Народного Дому 7. листопада 1937 р. Закликав я всіх зібраних до єдності й спільної праці в їх власній новонабудованій домівці. Також говорив я про У. Н. Союз.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Ювілей хору „Думка“.

Дня 18. травня 6. р. відсвяткувало високопатріотичне громадянство Дітройту рідке свято — 15-літній ювілей славного хору „Думка“, та його постійного управителя — основника, п. Івана Атаманця.

Мені припала велика честь і щира радість бути присутнім на цьому ювілей, опісля на бенкеті, а в кінці і на забаві, і я... „пообертав“ моїми понад 200 „фунтами“.

Спробую передати все, як воно було:

Ювілейний Концерт.

Концерт відбувся пополудні у гарній, просторій, акустичній галі Народного Дому. Галя ще не викінчена, але як зачуваю, всі завзято працюють над способом, як гроші роздобути і скоро її докінчити.

А що між нашими дітройтчанами є багато енергійних, грошевих і добрих людей, то вважаю за факт майже доконаний, що галя виведзе прекрасно викінчену, а тоді всякі наші імпрези будуть уже відбуватися у нашій власній галі.

Ми, себто адв. Іван Кузь і я, щойно прибули з Гарісбурга його новою, шаленою скорію „кобилою“, що гнала по 110 миль на годину... Говорю правду, яку підтвердять ще 2 свідки, що разом з нами їхали, і які, таксамо, як і я, потихо на скрутах „молилися“, билася в груди, каялася за гріхи і „жалували“, що за низько „іншуровані“.

Входимо оба на галя „несподівано“, бо нас (головно мене) ніхто не сподівався. Сідаємо в перших рядах, беремо ювілейні програмки і перерегляємо багату і різноманітну програму концерту, що складалася з 12 точок, між якими були композиції Лисенка, Кошиця, Артемовського й інших.

На сцену виходить поважно, здисципліновано хор „Думка“ і стає на призначені місця. Всі у народних строях, одні мов писані, другі як маковий цвіт... Зібрана публіка зривається на ноги. І стоячи, довго хорови приплескує.

По цьому наперед хору виходить адв. Іван Панчук і гарними, щирими словами представляє зібраній публіці хор і його заслуги.

Пізнніше, цей самий адвокат, завваживши мене між публікою, попросив мене вийти на сцену і щось від себе сказати, а при тому, разом з панено Королишиною-Цимбалістою (відомою співачкою) роздати хорови і диригентови ювілейні відзнаки у виді золоті ар-

фи, з написом „Dumka“. Ми що гідність радо виконали, за що й нас цими відзнаками обдаровано, та ще й бувшого, дуже активного адміністратора хору.

Врешті вийшов на сцену „самий“ п. Іван Атаманець; тихо, тихесенько, зворушений, прибіллий. Обкинув оком зібрану публіку: хто то прийшов послухати їх, а... кого нема? На сцені і сцені чути, як мушкетери б'ються...

Вражіння з концерту.

Вражіння з цього концерту залишається в пам'яті і серця на довгі роки у всіх тих, що на цьому концерті-святі були. А ці, що не могли бути, хай цього щиро жалують. Головно хай жалують цього Впов. Проф. Ол. Кошиця, якого не лише хор, його диригент, але і вся публіка дуже хотіла на цьому ювілей бачити. Та професор нажал дійсно не міг прийти! Я певний, що мав би був (як і ми всі!) велику радість з кожної виконаної точки, між якими його композиції і „аранжировки“ заняли майже половину програми.

Весь хор, всі солісти і солістки були знаменито успішні. Ніхто не ставав „на пальці“ при високих тонах (щоби його „перемогти“), а всі співали легенько, дзвінчато... Пані Надя Атаманець відспівала з великою експресією, чистою інтонацією, „срібно-дзвінню“ — „Там за тихим за Дунаєм“. Спів бадьорий, без найменшого напруження, виразне кожне слово.

Пані Рихлівська (сопран) і п. Зола (тенор) були знаменитими у пісні „Владико неба і землі“ Голос пані Рихлівської „хапає“ за серце, таксамо, як колись голос блаженної пам'яті Рубчакової. Голос її, це... повноква ниточка, звук челя. Пан Зола дуже добре атакував високі ноти у „Владико неба і землі“ — „Страшному суді“. Голос дуже милого тембру і слухається його з приємністю.

Бадоро з ним „держався і не давався“ (в „Страшному суді“) п. М. Труш (баритон). В „Carry Me Back To Old Viginny“ солістками були пані: Оля Догань і Анна Бартманович, які гідно зарекомендували хор „Думку“. Голоси у них свіжі, молоді, знаменито „зливалися“, і один другого „не закривав“.

А молоденька Олеся Рихлівська оказалась гідною наслідницею мамусі. Співала сольно в „Трембіті“ — наслідуючи флейту-сопілку.

Замкнувши очі, я мав вражіння, що чую і вижу, як під „смеречини“ сидить гудулик і „желісно“ вирає на сопілчині...

Не буду задержуватися над кожною точкою програми зо-

крема, бо всі були виконані з великим артизмом і любов'ю, за що належить зложити на руки пана Атаманця лавровий вінець з „похвал і вдячності“ „Фарверком“ в програмі було виконання пісні „Om Sazapla“! Так бравурно і „зальотно“, що я, слухаючи цієї пісні — „забувся“ і (вибачте за слово) — „вищипнув“ могого сусіда... в локоть...

Моя просьба до хору і пана Атаманця:

Не чуйтеся „ювілятами“, не сидайте на лаври, працюйте далі, як досі: щиро, віддано, а суспільність вашу працю належно оцінить!

Честь Вам і Слава!

Друга частина свята — Бенкет.

Було би великою кривдою і нетактом промовчати бенкет. Він же був доказом пошани для Ювілянтів.

Бенкет відбувся таки в „Народному Домі“ в дошній галі. Всі столи „вгиналися“ від „ястів і питія“, публіки повнісінько, так, що треба було два рази столи заставляти.

Хор „Думка“ примістився на сцені, там же „підкріплювався“, веселився і вислуховував найвищих слів похвал і подиву. Пан адв. Ів. Панчук, як „Master of Ceremonies“ — держав всіх в дуже веселому настрою. Він володів дуже добре обидвома мовами: українською і англійською, говорить все споміжно, стримано — „не роздираючи“ на собі ні „кам'яцькі“ ні „волосся“ з голови...

Вміло, дуже делікатно переплітає свою мову тонким жартом.

А тепер, хто витав Ювілянтів?

Телеграми: губернатор мішиг. стейту Murray D. Van Wagoner, проф. Ол. Кошиця, Укр. Жіноча Ліга ч. 16, Конвенційний Комітет Укр. Нац. Молод. Ліги, делегати 20. конвенції У. Н. Союзу Канади і Міш. стейту, Корпорація Укр. Род. Дому Дітройт, Союз Українок ч. 5, Укр. Молод. Хор „Трембіта“, Клуб Аркає ч. 288, У. Н. А. Укр. Мішіганська Ліга, С. Пилипчук і П. Слобода Jackson Mich., О. Ядний, гром. Лупінецьки.

Листи: Жіноч. Демокр. Клуб, Гемтремк, Міш.; Відділ У. Р. Союзу ч. 272; Золотий Хрест ч. 34; Союз Українок Америки ч. 23; Золотий Хрест ч. 14; Сестр. св. Анни при Прав. Громаді; ОДВУ ч. 4; Відділ У. Р. Союзу ч. 90; Заряд жін. тов. „Просвіта“, Норт Дітройт; Демократ. Клуб, Гемтремк, Міш.; Укр. прав. церква св. Володимира, Вінзор, Канада; Тов. „Просвіта“, Вінзор, Канада; Жіноче Тов. ім. Л. Українки, Вінзор; Укр. Жіноче (Civic Center), Дітройт; П. Сікорський, диригент, Дітройт.

Устні привіти: Edward J. Jeffries Jr., майор м. Дітройту, Edward Werner, б. диригент симфонії Міш. Театру; Paul Deas, муз. критик Дітройт „Free Press“; Clara E. Starr, Prof. of Music; Florence Cassidy; адв. Іван Кузь; адв. Іван Яців, Вінзор; о. Степан Побуцький (гр.-кат.); о. Іван Бойко (гр.-прав.); д-р Амброзій Кібзей; д-р Максим Мельник; Микола Шустакевич і Василь Догань від радіо-години; Павло Дуда, Вінзор; Оля Благовська, учителька; Тим. Починюк, редактор; Степан Фік, редактор; Т. Гаврилюк; Марія Бек; Іван Тимошик; Теодор Заребський; Степан Присташ; Михайло Рихлівський, голова хору „Думка“.

При кінці подякував всім п. в. Атаманець. Дякував більше серцем, бо словами зі зворушення не міг — розплакавшись, згадуючи несприятельного проф. Кошиця... Дуже можливо, що я когось пропустив, так прошу вибачення.

Закінчення — Забава.

По бенкеті усунуто скоренько зі сали (де бенкет відбувався), всі столи і крісла — на сцені засіла „музика“ і...

Віктор Купченко.

НАЧЕРК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ В КАНАДІ

(Ця стаття була призначена до ювілейного числа канадійського часопису „Українські Вісти“).

Автор цієї статті, Віктор Купченко, у скромності своїй не згадав ні слова про себе, хоч його вірші та повідання відомі нашій читачій публіці від ряду літ.

Віктор Купченко уродився в селі Бергометі, в кічманецькому повіті на Буковині. До Канади приїхав молодим хлопцем у 1911. році. Його першою літературною спробою був гумористичний вірш у великодім числі „Канадійсько-го Русина“ в 1917. році. Від того часу Купченко був частим гостем на сторінках української преси в Канаді та в різних наших календарях. Його поезії та повідання відзначаються чистотою мови, легким віршем, а особливо ніжністю. Його різдвяні та великодні вірші мандрують з року на рік по українській пресі в Америці, колись у Галичині, а навіть у далекій Манджурії.

Найновішою і одною з найкращих поем Віктора Купченка, це „Мій заспів у 50-річчя наших піонерів“, що появився в Календарі „Української Родини“ (Мондер), на рік 1941.

З причин, зазначених вже на вступі цієї статті, літературна творчість української канадійської імміграції не дуже багата. Збагатилася вона значно з приїздом повоєнної імміграції, між якою було вже більше людей з вищою освітою.

В цій статті автор старався зібрати в першій мірі якнайбільше інформаційного матеріалу. Самозрозуміло, що до повного огляду літературної творчості різного роду творів треба подати також бодай короткі життєписи авторів, ну й зайнятися розбором, аналізом їхньої творчості. Життєписів наших авторів нема напечатаних, а зібрати їх — вимагає багато часу й праці. Поділ, розбір та докладна оцінка літературної творчості належить до літературної критики, а це не було метою цієї газетної статті.

Годиться завважити при цій нагоді, що в нас вже віддавна

понеслися різні „скочні“ мелодії.

Щоб хто і як не був до танцю „диспонований“, то при такій музиці самі ноги „тягнуть“ у танець.

І потягли нас багатьох у танець не лише наші „рідні“ ноги, але і дуже гарні пані і панночки.

Я бачив поважного адвоката Яціва, як „обкручував“ якусь гарну, струнку панночку. І я рівнож не втерпів, а пішов кілька разів у танець з панями: Атаманцевою, Рихлівською і панною Бек.

З панено Рихлівською закінчив нашим „хлопським“ танцем, при чому пані Рихлівська „вітром“ оберталася, як молоденька панночка.

По мені танцював з нею адв. Кузь, а танцював так, що не знаю, чи найкращий буковинський „легінь“ міг би його „збігувати“?

Мій танець при нім — це ніщо — „люфт“...

До кінця забави не добув, бо „витагли“ мене добрі приятелі — і я мав це тоїсамої ночі відхити. Але думаєте відхитав? Ні — спізнівся. А на другий день — другий раз! І щойно за третім разом в останній хвилині зловив „трен“.

І хотів нині вже місяць, як вся та „церемонія“ в Дітройті відбулася, а мені все ще так брентить в ухах і душі, як би воно щойно вчора було!

Михайло Голинський, оперовий артист.

ний вплив на наших перших поселенців. Люди, що поза свій повіт звичайно ніде не виїздили, що довгі покоління жили сільсько-родинним життям і нараз опинилися в такім далекому світі, не могли такої раптової й прикрий зміни не відчувати дуже гірко в своїй душі. І той народ, не знаходячи іншої полехи, почав вилити свою тугу в пісні — хоч невинуватий, але щорогосердній. За приклад нехай послужить ось така пісня весільна, створена на новім ґрунті, в Канаді, тугою наших перших переселенців:

Ой чому, чому нашій молоді
Так далеко від дому
Виночок плетуть, на голові кладуть.
А заспівати нікому?
Ні тата-мама, брата-сестрички,
Ані роду немає.
Лиш сама одна, як та білина,
Сльозами ся вмиває...
Далекі шляхи, ніяк перейти
До тата і до мамі:
Вони у домі — в рідному краю,
А донця за світами...

Або ще одна пісня, також весільна, повна туги за родиною в ту врочисту хвилину весілля:

Теклюню, Теклюню,
Як тобі здається —
Тато-мама в краю,
А ти віддаєшся?
Як би мама знала,
Що в тебе весілля,
То би прийшла
ШЕфов на подвіря.

ШЕфов на подвіря,
А кіними до хати,
Тай стала би доно
Свою дарувати.

Оці пісні, а їх мабуть є багато більше, створили немов би вступ до української словесної творчості нашого народу в Канаді.

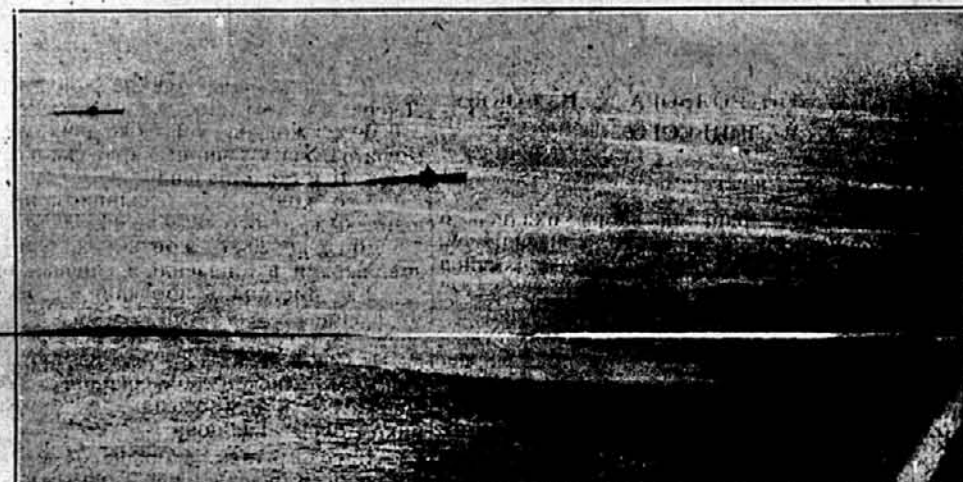
(Дальше буде).

ВОЄННА ЦІЛЬ ДЕМОКРАТІЇ

Дороті Томпсон, відома журналістка, що від розпочаття війни попірає словом і писемно альянську справу і заступає погляд, що Злучені Держави повинні взяти активну участь у війні, одержала недавно на університеті Мекгіла в Монреалі почесний титул „доктора літератури“. При тій нагоді виголосила вона промову до студентів, що саме кінчат цього року згаданий університет. Темою її промови була „воєнна ціль демократії“.

У своїй бесіді Дороті Томпсон підкреслила, що першим і стремлінням демократії у війні є „щоби лиш пережити“, а найважливіше воєнне питання є „хто виграє світову революцію“. Гітлера, сказала вона, можна лиш успішно поборовати, коли підніметься безпосередню офензиву в ділянці ідей. Ясні цілі мусять бути: „інтернаціональні в їхній природі й абсолютно щирі в їхнім намірі заложити дійсно нове інтернаціональне людське стоварищення“.

Ми мусимо шукати за спільним осередком, казала вона, який буде опиратися на принципи, а не особистостях, в якому ми всі зможемо скоординувати і злучити наші стремління, казала вона студентам на кінці своєї промови, яке є перед ними. Воно перевищає війну. Це є завдання основної відбудови духа і цілей демократії і свободи. „Історія моєї генерації є історією втраченого раю. Ваша історія мусить бути історією новонайденого раю“, заявила Ророті Томпсон.

ШУКАЮТЬ ПО МОРЮ.—Вид з повітря на підводні човни, що обшукують води довкола Портсмуту, стараючися знайти підводний човен „О-9“, що став жертвою якогось нещастя.

Офіційальна Програма ЕВХАРИСТИЧНОГО КОНГРЕСУ у Шіаго, 25.-29. червня 1941

Церков Св. О. Николая
оо. ВАСИЛІАНЕ

СЕРЕДА, 25. ЧЕРВНЯ 1941.

7:00 веч. ТОРЖЕСТВЕННЕ ОТВЕРЕННЯ
ЕВХАРИСТИЧНОГО КОНГРЕСУ.

Процесійний похід всіх Товариств і Браств з церковної площі до церкви.

Привітне слово до Іх Ексцеленції Кир Константина і всіх Преосвящених Гостей, виголосить о. А. Сеншин ЧСВВ., ігумен Монастиря Св. О. Николая.

7:30 веч. Набоженство до Ісуса Христа.

Проповідь виголосить Іх Ексцеленція Кир Константин і о. В. Е. Кроркін.

9:00 веч. Святочна Академія в честь Високопреосвящених Владик на церковній галі.

Привітальне слово виголосить Д-р Кочій. Реферат о. Д. Шмаль Т. І.

ЧЕТВЕР, 26. ЧЕРВНЯ 1941.

10:00 Торжественна Служба Божа в Халдєйськм Обряді, котру відслужить о. Ф. Томей.

Проповідь виголосить о. Ф. Томей о. М. Марків ЧСВВ.

7:30 веч. Набоженство до Пресв. Серія Христового.

Проповідь виголосить: Іх Ексцеленція Кир Йоан Бучко о. В. Е. Кроркін

9:00 веч. Торжественна Процесія з Найсвятішими Тайнами до полевого престолу, який буде приготований в шкільнім парку на площі Св. Николая.

Вечірнє Набоженство. Проповідь виголосить о. А. Сеншин ЧСВВ.

10:00 веч. Процесійний похід з площі до церкви. Адораша Найсвятіших Тайн, при участі всіх Шіаговських Хорів.

12:00 північ. Торжественна Служба Божа у Візантійськм Обряді.

Проповідь виголосить о. М. Марків ЧСВВ. По Службі Божій відбуватиметься адораша Найсвятіших Тайн аж до п'ятниці рано.

П'ЯТНИЦА, 27. ЧЕРВНЯ 1941.

10:00 рано. Архієрейську Службу Божу відслужить Іх Ексцеленція Кир Василь Ладика ЧСВВ.

Проповідь виголосить: о. М. Марків ЧСВВ. о. В. Кінбергер.

4:00 попол. Зібрання Духовенства і Владик на шкільній галі. Конференцію виголосить Іх Ексцеленція Кир Йоан Бучко.

7:30 веч. Набоженство до Пресв. Серія Христового.

Проповідь виголосить: Іх Ексцеленція Кир Василь Ладика о. В. Кінбергер

СУБОТА, 28. ЧЕРВНЯ 1941.

10:00 рано. Архієрейську Сл. Божу у Візантійськм Обряді відслужить Іх Ексцеленція Кир Василь Такач.

Проповідь виголосить: о. Д. Шмаль Т. І. о. М. Марків ЧСВВ.

7:30 веч. Набоженство. Проповідь виголосить Іх Ексцеленція Кир Василь Такач о. А. Пурсель.

9:00 веч. Академія на церковній галі. Реферат виголосить о. В. Ваичик.

НЕДІЛЯ, 29. ЧЕРВНЯ 1941.

9:30 рано. Збірка всіх товариств і організацій на площі і вулицях Райс, Ленінг і Айоа коло церкви Св. Николая.

10:15 рано. Процесійний похід при участі Іх Ексцеленції Апостольського Делегата з Вашингтону і всіх наших Високопреосвящених Владик.

10:30 рано. Привітальне слово до Апостольського Делегата виголосить о. Сеншин ЧСВВ.

11:00 рано. Торжественна Архієрейська Служба Божа при участі Іх Ексцеленції А. Дж. Чікониї, Апостольського Делегата з Вашингтону, та Представників всіх інших Східних Обрядів.

Архієрейську Сл. Божу відслужить Іх Ексцеленція Кир Константин Богачевський. Проповідь виголосить: Іх Ексцеленція А. Дж. Чікониї, Апост. Делегат, і Високопреосвящений Кир Константин.

7:00 веч. Приняття і бенкет в честь Високодостойних Гостей.

РОСІЙСЬКА СТОРОЖА НА НІМЕЦЬКО-РОСІЙСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

Д-р Г. Г. Скегар, (Сан Франціско, Каліф.).

Прецікаві Українці в Сан Франціско

I.

Тамошні жителі є здорові і довго живуть; пошестей за-разливих трапляється дуже зрідка: звичайно коли білі лю-де занесуть. Європейці, які там живуть, мають на-клин слабувати на цингу, при-чиною якої мало би бути за-багато спання зимою і також нестача харчів зовнішніх я-рин.

Мороз там не дуже страш-ний: це ніщо, коли молоде-хлоп сидить голим тілом на снігу, при 55 ступнях морозу, і взуває чоботи, та ще й не кваліться, а проте не кашляє. Загалом там не перестуджу-ється. Однак буває інтереса-слабкість та ще інтересніший лік: перед весною, коли сніг топить, від сонця, буває ду-же ясне світло і від цієї над-звичайної ясності багато лю-дей (мушени звичайно) спін-ються на очі на якийсь час (тиждень або й більше). Єв-ропейці спінються так само як і автохтони. Лічення цієї сла-бості є дуже оригінальне: за-пускається в око жіночого мо-лока три рази на день. Моло-ко мусить бути свіже і не смі-бути в ніякій посудині, а пря-мо з грудей в око. І це вилі-чує очі дуже добре.

Підгірний на хвилю попав в задуху. А чи поділяли ви будь-якого слов'янина там на далекій пів-ночі? — запитав я.

Так, випадково стрінувся з Мельником з Едмонтону на однім відрубнім острові в склепі „Гудсон Бей“, куди привіз шкури на продаж, — відповів Підгірний. Ми гово-рили собі, помінялись книж-ками і газетами, — але вже більше не стрічалися.

Якже ви дісталися до Аме-рики? — спитав я.

То також була не така лег-ка справа — відповів п. Під-гірний. В 1923. році, коли о-станній корабель відходив від островів, а море Берінга по-чало покриватися тонкою вер-стою льду, я відплив через Камчатку і Японію до Шанг-гаю. Тут перебув шість міся-ців, але що в краю панував повний неспокій і анархія, то-му я постановив виїхати до Америки. Ще з Владивосто-ка я мав при собі польський і український паспорт. Приїхав до Америки і довідався, що Америка не приймає тих пас-портів, тому поїхав я до Мек-сико. Але на моє нещастя в Мексико панувала революція в той час. Тому я виїхав до Центральної Америки, до Гва-тимала. Тут перебув 6 міся-ців, а як довідався, що в Мек-сико спокій, то поїхав знов до Мексико. Тут пішов до а-мериканського консуля і ді-став позволю поїхати до Аме-рики.

В Сан Франціско застав я багато старих знайомих, а та-кож і нових українців, що пе-реїхали сюди жити на стало. Застав також товариство „Просвіта“, в котрім д-р Гриць Данис був президентом, а товариство начисляло до 50 членів. Це товариство давало концерти, вистави, пікніки, екскурсії, представлення, а гро-ші з цих підприємств висла-ло до старого краю на куль-турні цілі.

Звідси (з Сан Франціско) я ще раз був поїхав до Аля-ски до золотих майн, але від-коли повернувся, то вже стало сиджу в Сан Франціско. Про-ками і газетами, — але вже

Сан Франціско я полюбив, бо є це найкраще місце в Аме-риці на заробіток для бідного чоловіка. Відтак ці гори, на яких побудоване місто, також мають якусь таку примам-ливість, що не можу без них жи-ти. А всеж маю задушевну ам-біцію поїхати ще раз до рід-ного краю, де я уродився, та поглянути оком по Галичині й Буковині. Потім буде мені й смерть мила!

II.

Є моменти в житті людини, коли вона хоче розгорнути сторінки цікавої книжки, або послухати оповідання якоїсь бувалої людини, яка багато в своїм короткім житті пережи-ла, а відтак уміє це перповід-сти своєму слухачеві. І чи слу-хаємо чужої історії, чи читає-мо в книжці про якусь зай-маючу подію, незримової бажаємо, щоб ми могли бути пережити те само, що чуємо чи читаємо.

Я мав таке саме враження, коли одного теплого та спо-кійного вечора сидів і слухав історію життя пані Теклі Да-нис. Багато історій чув я у своїх житті, але дуже мало коли хотів я самий пережива-ти ті історії. Однак цього разу я дійсно бажав пережити те, що пані Данис оповідала.

Пані Текля Данис

Текля Куцівна, замужна за д-ром Грицем Данисом (Дани-шуком), родом з Києва, але виросла і виховалася у Льво-ві і Відні. Середню школу кін-чила у Відні, а також й була на практиці у дентиста в цім місті. Згодом переїхала до Львова, відтак до Перемишля, де продовжала дентистичний завіт.

В 1908. році приїхала до А-мерики, вперше до Нью Йорк Сіті, а відтак переїхала до Берклей, Каліф., де виїхала за-муж за д-ра Гриця Даниса.

Муж її, Гриць Данис (Дани-шук), родом з Софія Галичи-на, приїхав до Виннипегу в 1903. році, а за місяць був уже в Гейворд, Каліфорнія. Вислав

його сюди Генік, котрий рів-нож збирався приїхати з ці-лою родиною до Каліфорнії, але з якою там причини не виконав його плану. Генік знав про цю місцевість від першого українця в Каліфор-нії, Агалия Гончаренка (про- нього була окрема стаття). Він пробував намовити якнай-більше українців, щоб сюди приїздили та поселилися селом, біля себе. Гриць Да-нис дався намовити й прибув до Гейворда де вже застав (у Гончаренка В. Сиротюка, Т. Ферлея, Мих. Ферлея, Мירו-слава Степанюка і Краківсько-го).

Гончаренко мав добру дум-ку, бажачи оснувати укра-їнську оселю в Каліфорнії, стягнути тамтуди якнайбільше українців і подбати про сіль-сько-господарський добробут такої колонії. Та сталося шось непередбачене й ті за-міри не увінчалися успіхом. Сама перша „Кооператива“ не пішла. Мабуть неспіх був у тому, що „Кооператива“ не мала відповідного капіталу, ані досвідченої сили, яка ма-ла вести торговельно-бизнесо-вим способом, як не практи-кується в Америці. А можна було мати успіх українцям, коли духобори мають повний успіх з своїм підприємства-ми в Брітш Колумбії.

Через ту першу невдачу, як-теж і за браку громадського життя, до якого українські переселенці привикли в краю, наші перші піоніри покину-ли в 1906. році Каліфорнію та переїхали до Канади. Тільки один з цієї групи (Михайло Ферлей) остався в Каліфорнії. Гончаренко лишився сиротою на фермі. Тільки десь колись відвідували його українці з Сан Франціско.

В часі (1908. року) в Сан Франціско від дентистичну практику д-р Василько з Чер-нової (рідний брат барона Василька). Пані Данис позна-йомилася з ним, а пізніше по-магала йому в організації то-вариства, щоб намовляти її, щоб вона пішла до школи в Сан Франціско, скінчила ден-тистику, а потім пішла з ним до спілки. Замість неї, пішов до школи її чоловік і в 1916. році відчинив свій дентистич-ний офіс, в якому практику-вав аж до смерті (1932. р.). Помір же і д-р Василько, Син його, на 11-тій році життя, о-женився вперше, а коли мав 16. років розвівся з жінкою і оженився другий раз з жін-кою, яка мала тоді 42 роки.

(Кінець буде).

Р. КІПЛІНГ
у своїй прецікавій повісті
БРАТИ МОУГЛІ
оповідає про те, як молодий хлопець виріс серед вовків у джунглях і вчиться звича-ям диких звірів джунглів. З бага-тьма ілюстраціями.
Ціна 50 центів.
„СВОБОДА“
81-83 Grand Street
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

Заснування Українського Товариського Клубу в Варшаві

Дня 21. квітня, в другий день Великодніх Свят, захо-дом деяких рухливіших гро-мадян, а саме: м-ра І. Коро-вицького, культурно-освітньо-го референта при УДК, пред-ставниць Жіночої Секції Сі. Лукашевич та представника Секції письменників і мистців м-ра Б. Ольхівського, відкри-то Український Товариський Клуб. Заснування клубу, як на варшавські відносини, це неабияк подія. Призначення такого Клубу найперше те, щоб на своєму терені наблі-зити різні групи, чи навіть особи, які й на варшавському терені взаємно „бойкотують“. Відкриваючи клуб м-р Б. Оль-хівський у довгий промові змалював значення цієї нової станиці, особливо в теперішніх часах, коли нераз приходится забиратися до якоїсь праці, а не знати ближче людей. То-вариський Клуб є показником товариської культури грома-дянства, вони є чинником кон-солідації, вони теж нераз ста-вали зародком і джерелом по-важних суспільних рухів. Пі-сля промови м-ра Ольхівсько-го, присутні (яких зібралось по-верх 60 осіб) у надзвичайно теплій і дружній атмосфері провели перший вечір, аж по-ки не прогнала їх поліційна година.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ
Вдова хоче продати міатору ЛЬОТИ в прекраснім положенні під ч. 1404 Roselle St. Linden, N. J. Нема ніяких податків, всі податки заплачені. Залиш вже положені, кана-ди і рури на електрику, воду і т. і. проведені. Всьо-го-го-го, лише треба побудувати дім. Голоситися до: Mrs. KATIE KAMONT, 18 Golden Street, Jersey City, N. J. 142-3

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ, НЕРВІВ І ШКИРИ, жовтуха, нирок, моче-вого міхура, загальне ослаблення, пухнення жовтя.
ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОЇДІВ НА БАЖАННЯ Х-РАУ
Поради Даром.
Екзамінація і Бальніа Крові \$2.00.
ЛІЧИМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ
Гонорар приступний
Dr. BURTON DAVIS
415 LEXINGTON AVENUE,
Cor. 43rd St., Fourth Floor,
NEW YORK CITY.
ГОДИНИ діями: від 9 рано до 7:30
вечером. В четвер від 9 до 4.
Неділями і святами від 10 до 1.

ІВАН ФІЛИПЧАК
БУДІВНИЧИЙ ДЕРЖАВИ
Проф. Іван Филипчак, відомий український історичний пові-стар, дає нам у цій повісті об-раз члсв і постаті переми-ського князя Володимирка, як будівничого української держа-ви, що злучила всю Галичину.
Читач знає наше давнє мит-тя, нашу бувавшину, миття й за-вичай наших предків у 12 сто-літті.
Мимоходом автор змальовує, як працювати, служити й любити свою вітчизну.
ЦІНА 70 ЦЕНТІВ.
„Свобода“
81-83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1329
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН в цюю прегар-ною металеву труною, двома автами, караваном, бальсмуванням, виш-няним Похоронного Дому і т. д. \$295.00
Всє, чого треба, з виїмком одні-я і належностей за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

ЛЮБОРАДСЬКІ
це нагородок давньої, але ще зовсім не перестарілої повісті відомого українського письменника
АНАТОЛЯ СВИДНИЦЬКОГО
це мале гарно й яскраво миття української священної сім-ни Поділь в 60-тих роках минулого століття, коли це духовенство переживало переломові часи.
Перед очима читача письменник розкриває малюнок старого, простого побуту сільського духовенства, його бажанні, звичаї, а також, а поруч цього мале, як перестарілі вже тоді форми миття повільно розкладаються, а на їх місце виступають нові.
Перед читачем встать як жінки картини тодішнього родин-ного, суспільного, шкільного й бурсацького побуту.
Є це одна з найкращих повістей українського письменства, один з тих творів, про котрі можна сказати, що хто їх не знає, той не знає української літератури.
ЦІНА ПРИМІРНИКА В ТВЕРДІЙ ОПРАВІ 1 ДОЛЯРА.
Замовлення святи до:
„СВОБОДА“
81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Plain):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребом по ціні так-нижкій як \$150
Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Ignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Malrose 5-6577

СТАВІТЕ В РЯДІ УКРА-їнського НАРОДНОГО СО-юзу, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРА-їнсько-американською ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІ-зацією.
В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ГЛУМЛИВА ЦЕРЕМОНИЯ.—Поляк, що перевіз цю світліну з Польщі за границю, каже, що вона представляє, як німецькі жовніри насміваються з релігії. Мовляв, сцена відбувається перед польським костелом у Хемі. Жовніри оділися в свяще-ника й церковного слугу. На доказ, що це глюм з релігії, поляк звертає увагу на усміхнені обличчя глядачів.

ТАРЗАН, ч. 337. Безпощадний Юггу.

PURSUED BY UGTOO, TOMMY RAN A-ROUND THE RING, TRYING DESPERATE-LY TO DELAY THE FATAL CONFLICT. ACCORDING TO THE CUSTOM OF THE APES, THE TARMANGANI'S FLIGHT WAS A....

... CONFESSION OF DEFEAT. BUT TO THE SURLY UGTOO IT WAS A SIGNAL TO VENT HIS SAV-AGRY ON A FAINT-HEARTED VICTIM!

THE BRUTE CUT ACROSS TOMMY'S TRAIL, AND DIVED AT HIM!

Том, за яким гналась молода малпа, щоб піймати його в свої лабеті, цілий час біг вко-ло, щоб в той спосіб від малп втекти.

Він хотів тим бодай відло-жити фатальний конфлікт, я-кий, після його власного пе-реконання, мусів закінчитись для нього смертю.

Але ця його втеча в очах малп була власне доказом, що Том вже покочений. Зате мала малпа, роз-кошилась так, що конче хотіла схо-пити сама Тома.

Лісовий малий хижак тепер взявся на спосіб і перебіг по-ляну з другого боку, щоб в-той спосіб, заступити Томови дорогу.